

Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):

Molbech, Chr. K. F.; [udgivet af Ernst v. d. Recke].

Titel | Title:

Efterladte Digte

Udgivet år og sted | Publication time and place: København : Gyldendal, 1888

Fysiske størrelse | Physical extent:

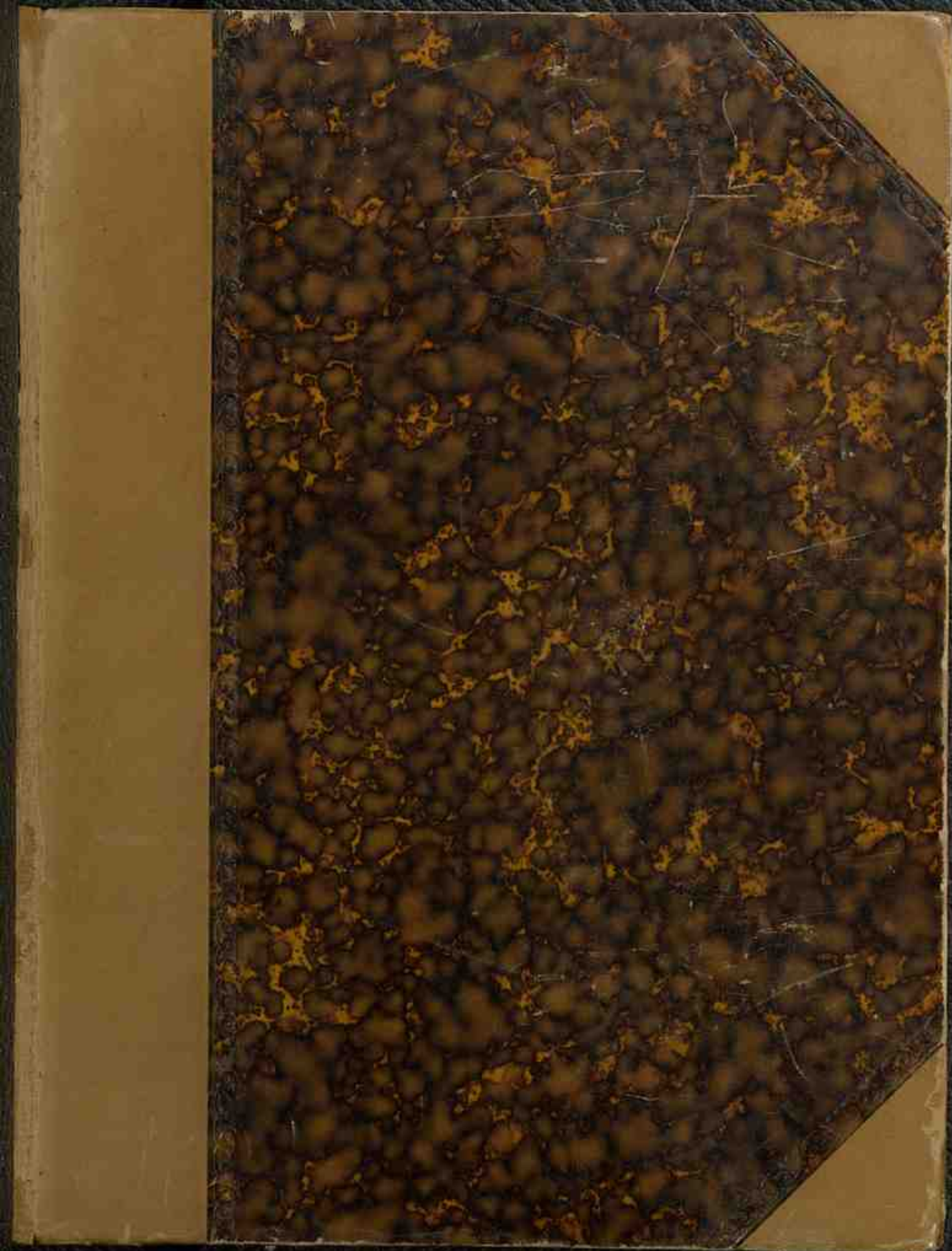
152, IV s.

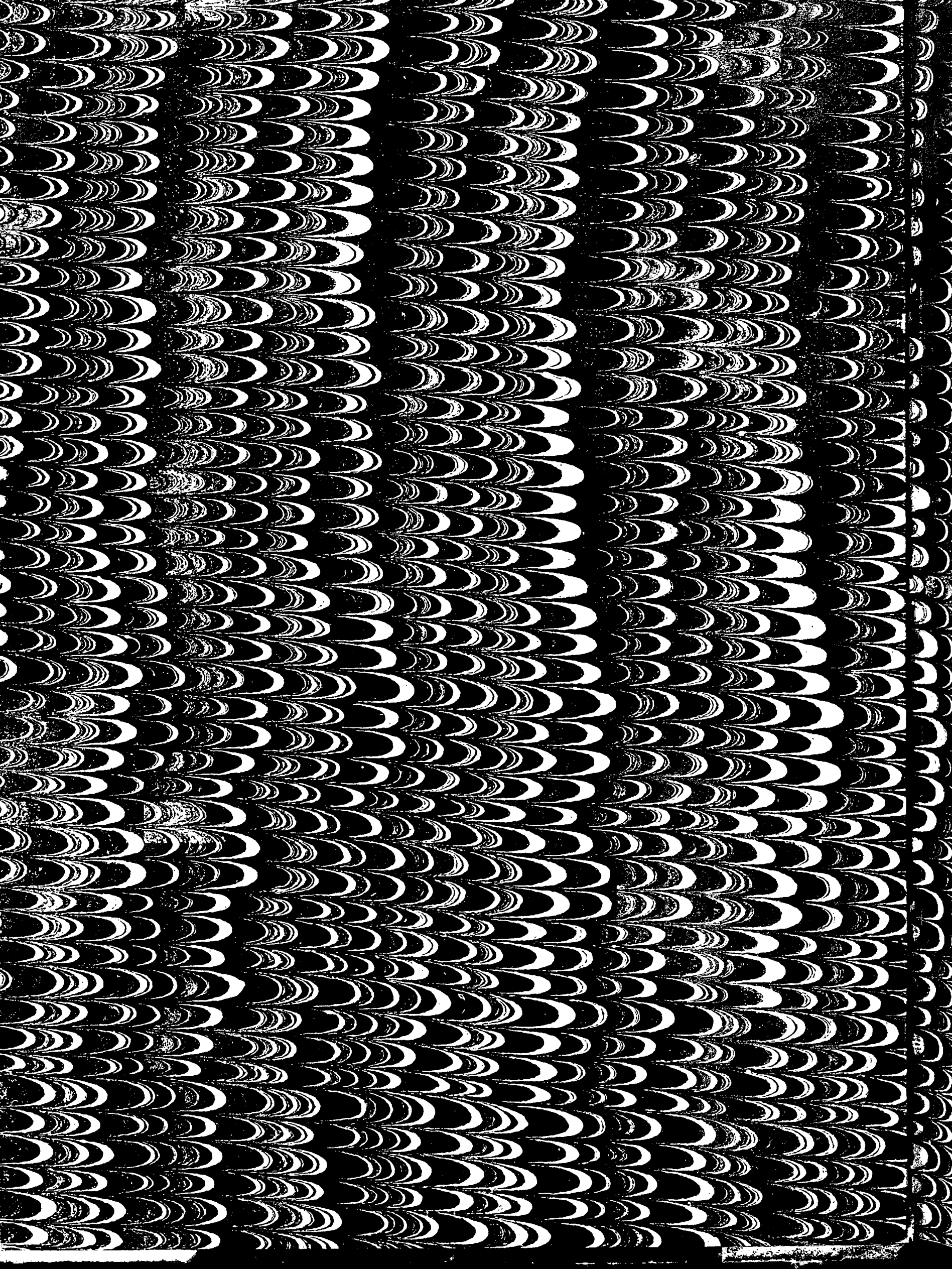
DK

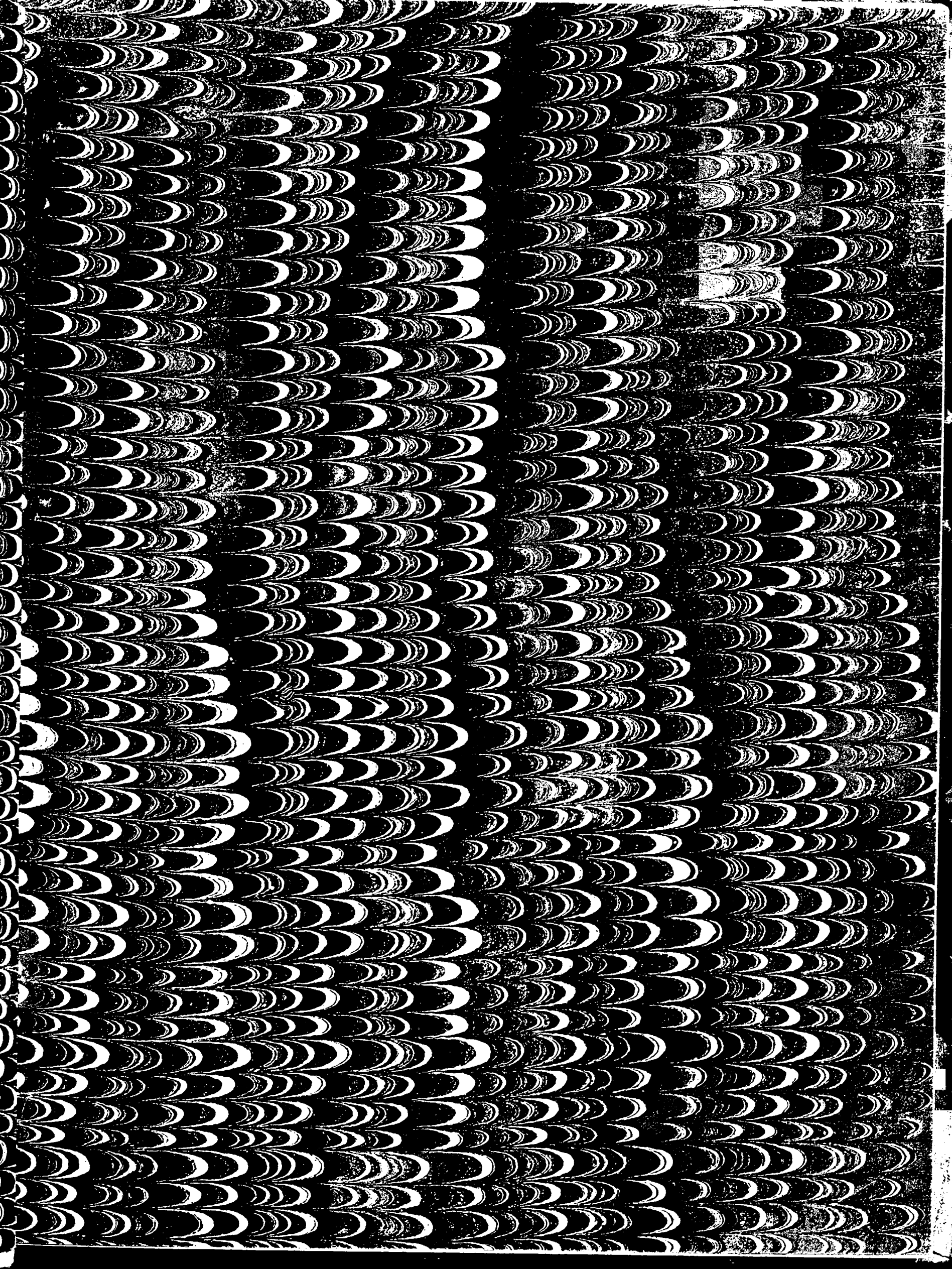
Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

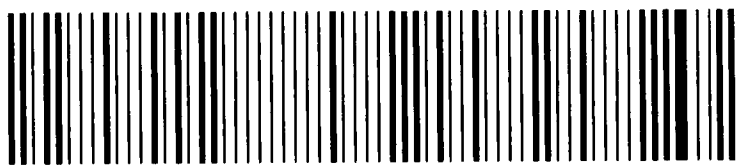

19.- 380.

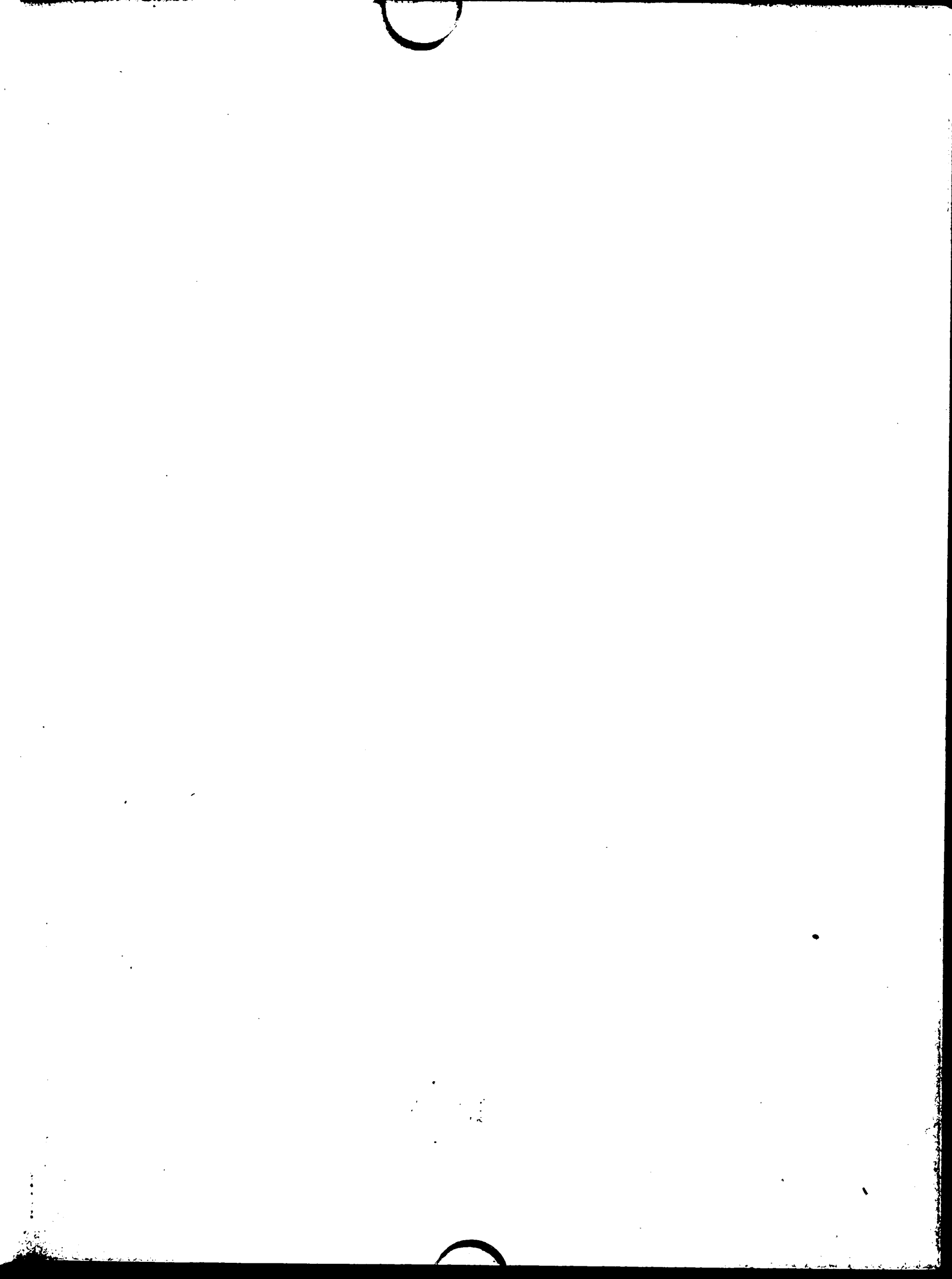
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 53 8°

1 1 53 0 8 07903 2

+ Rex

EFTERLADTE DIGTE

AF ·

CHR. K. F. MOLBECH.

KJØBENHAVN.

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN).

FR. BAGGES BOGTRYKKERI.

1888.

INDHOLD.

	Side
Prolog.	
Det sidste Læs	1
Ældre Digte.	
Digterlykke	7
Kain og Abel	10
Med en Blomsterskaal	18
Sang ved Studenternes Fest for Bissen, d. 8. Nov. 1843	20
Med en Sang af Dante	23
Et Morgensyn	26
Sølvbryllupsvisen	32
Nyere Digte.	
Digter og Kritiker	39
Som et Træ	41
„Coelestem adspicit lucem“	44
Skiftende Tider	46
Fuglefængersken	54
Farvel til Villa marina	56
I Høst	58
Ved Løvspringstid	60
Sophus Heegaard	65
Hvad angaaer det dig?	68
Spørgsmaal og Svar	69

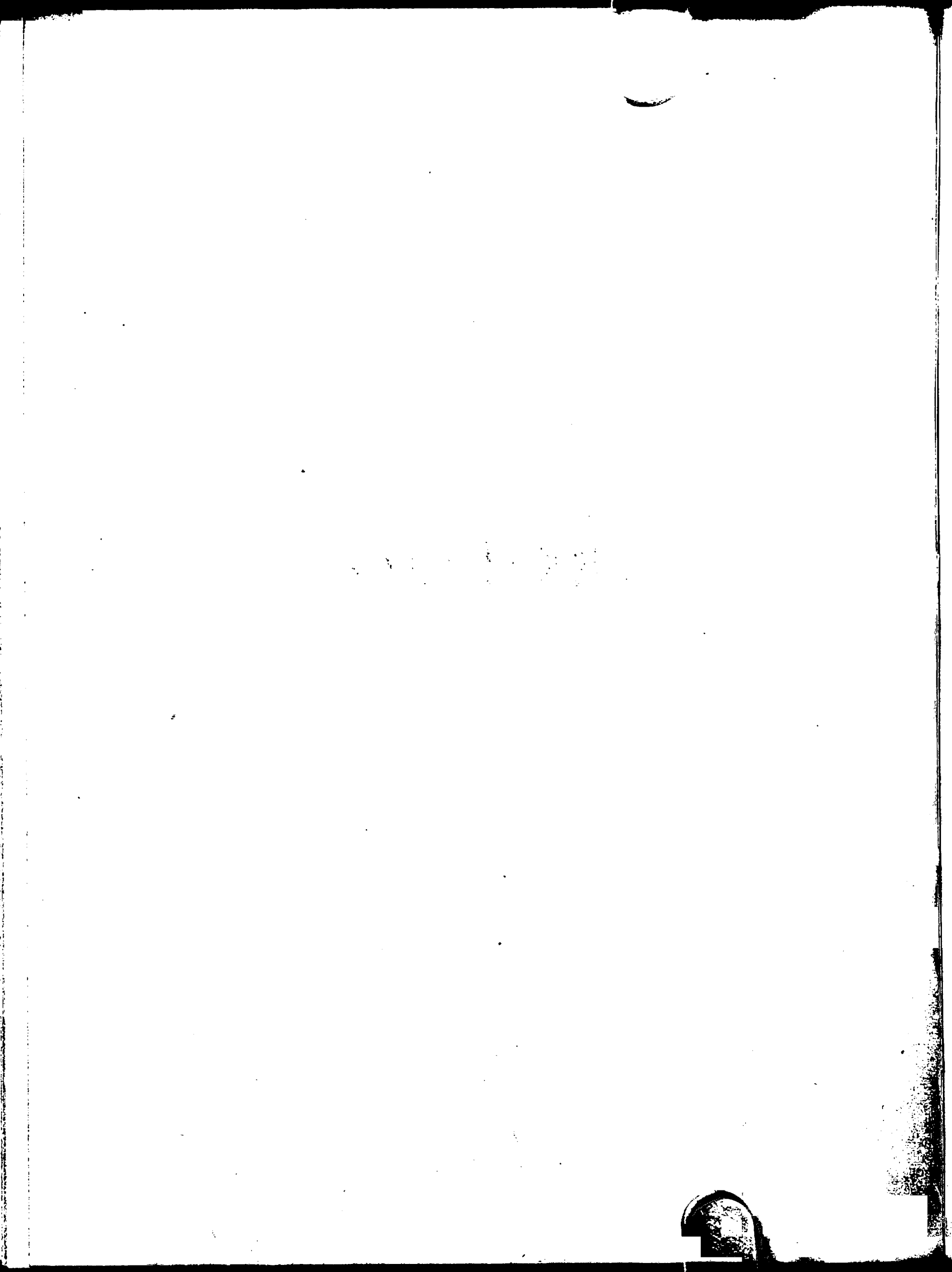
	Side
Juleklang	70
Alene	73
Sølvbryllupssang	75
En Nytaarsdrøm	77
Den 11. Mai 1887	86
Den stille Magt	88

Sidste Digte.

Wildkirchli	93
Aftenstemning	99
Edderkoppen	102
Paa Holbergs Jubilæumsdag	107
Oehlenschläger	120
Et Besøg	124
Ved Hans Brøchners Grav	125
Realistisk Forklaring	132
Møllehesten	133
Ved Stranden	138
Flod og Ebbe	141
Riim	142
Retskrivning	143
Kjærlighed til Næsten	144
Drøm og Handling. 1—2	145
Liljerne, som spinde	147
Legeme og Skygge. 1—2	148
Ungdomsminder. 1—2	150
Under Egetræet	152

Efterskrift, af Udgiveren.

PROLOG.

Det sidste Læs.

Snart synker Solen bag skovklædt Næs,
Og Duggen falder paa Enge;
Nu har jeg bjerget det sidste Læs
Og lagt det i Huus paa Stænge.

Høsten er endt, paa Marken staaer
Kun Græs og Stubbe tilbage;
Over dem Lærken sin Trille slaaer
Med Tak for Sommerens Dage.

Selv takker jeg Gud for Sol og Regn,
For Vindens hærdende Kulde,
For Sneens lunende Vinterhegn
Og Spirens Liv under Mulde.

Jeg takker for Vaarens Haab og Frygt,
For Sommersorgen og Glæden;
Under det skiftende Veirligs Røgt
Modnedes langsomt Sæden.

Lidt kun fylder, det veed jeg vel,
Høsten i Lo og Lade;
Snævert og kort er det Grændseskjel,
Som hegner min Bolsmarks Flade.

Med Flid har jeg dyrket fra Aar til Aar,
Saa godt jeg evned, min Ager;
Veirets Herre gav blide Kaar,
Men Jordbunden selv var mager.

Sjelden saae jeg en gylden Flod
For Vinden bølgende neie;
Kornet voxed, men tyndt det stod,
Og fyldtes det, gik det i Leie.

Mulig var det min egen Brøst,
At Sæden saa sparsomt groede;
Jeg agted ikke paa Tidens Røst
Og den nye Dyrkningsmethode.

Jeg pløied og saaede, som Skik det var,
Den Gang jeg selv gik i Lære,
Sanked med Tak, hvad Marken bar,
Og holdt mine Mestre i Ære.

Ligemeget; som Kornet er,
Har nu jeg bragt det i Gaarde;
Det gulnes ei meer af Solens Skjær
Eller vædes af Skyens Taare.

Og veier det end med Ax og Straa
Kun lidet, jeg troer det gjerne,
Jeg har dog, i hvad jeg friste maa,
Den Trøst, at reen er dets Kjerne.

Kornet er sundt fra Top til Rod,
Hvad Feil det ellers kan have;
Hver eneste Plante var frisk og god,
Da Negene sattes i Trave.

Ingen Rust eller Brand har lagt
Den spirende Livskraft øde,
Ingen Svamp med snigende Magt
Forgiftet min Agers Grøde.

Lidt blandet er Sæden — en Fortidsarv —
Med Snerler og Blaakornsblade,
Men naar kun den inderste Hjertemarv
Er sund, hvad kan det saa skade?

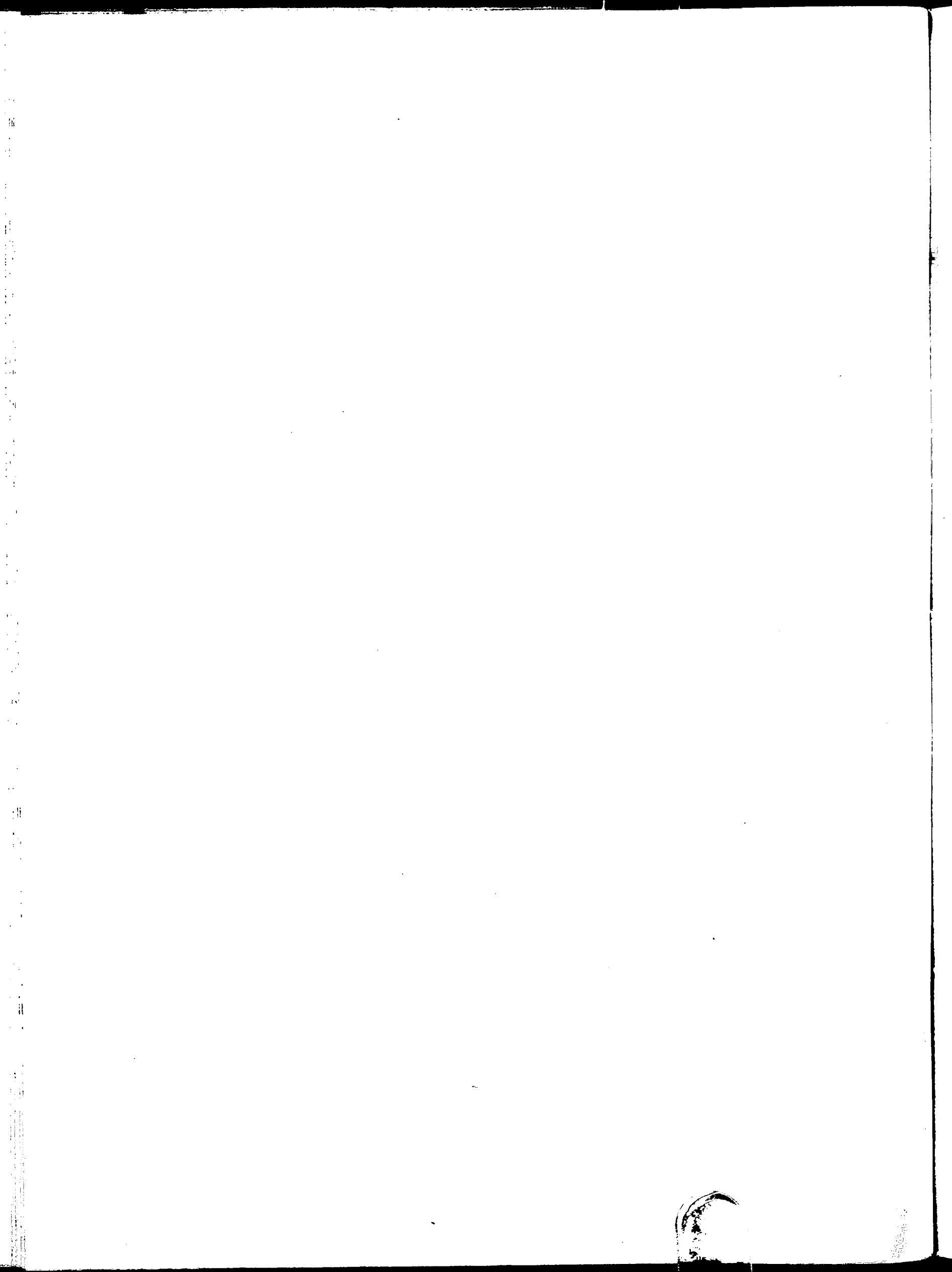
Der kommer jo dog en Rensningsdag
Om lidt, naar Tiden er skreden;
Lad Straaet da knuses af Pleilens Slag
Og Klinten skilles fra Hveden.

Naar Kornet er sanket i Seilets Fold
Og Avnerne kastet til Side,
Da skjønnes det vel, om den Sæd er gold,
Som jeg høsted ved Aftentide.

ÆLDRE DIGTE.

1840—63.

Digterlykke.

Han sidder eensom i det stille Kammer,
Mens ude blusse Tidens vilde Flammer
Og Storm og Havblik drive Vexelspil;
For Døgnet's Larmen er hans Øre lukket,
Af andet Væld end Sværmen har han drukket,
Og andre Stemmer lytter Sjælen til.
Hans Aand er fri, trods Livets Baand og Skranke,
Han er ei ene, hos ham er hans Tanke.

Fra Gud er Tanken, derfor den sig vender
Igjen til ham, hvis naaderige Hænder
Indvie hver en ædel Sangers Bryst;
Med Gud han taler nær og i det Fjerne,
I Solens Ild og i den lyse Stjerne,
I Dagens Glands, i Nattens stille Lyst;
Med Gud han taler i sit eget Hjerte,
Ham føler han i al dets Fryd og Smerte.

Og Herren har den Tryllemagt ham givet,
At Alt maa lyde ham, selv hvad i Livet
Af Tid og Rum er fjernet fra hans Haand.
Hans er det Guld, som dybt i Jorden straalere,
Hans er det Guld, som Himmelbuen maaler,
Og Stormens Vinge lystre maa hans Aand;
Den lette Sky er bunden af hans Sange,
Han lokker Blomst af sneebedækte Vange.

Eensom han sidder i det stille Kammer,
Der bygger han af Morgnens gyldne Flammer
Sit Trylleslot, af Aftnens røde Blod.
Solbanneret vaier høit fra Murens Tinde,
Nathimlens Stjerner over Borgen skinne,
Og Verdenshavet ruller mod dets Fod;
Af Skyer hvælver han de store Sale,
Og hans Musik er Sang af Nattergale.

En Tankevagt om Helligdommen skjærmer,
Og ingen fremmed, fjendtlig Fod sig nærmer
Det lyse Drømmeslot, hvor Skjalden boer.
Selvhersker er han der, og naar han kalder,
Da samler sig en Skare af Vasaller
Rundtom fra Øst og Vest, fra Syd og Nord.
Det er de svundne Tiders store Døde,
Som stige frem i Sangens Morgenrøde.

Han vækker dem til Liv, og atter skifter
I nyfødt Glands de straalende Bedrifter
Og Had og Kjærlighed og Heltefærd.
Slig er hans Magt, og lad saa Mængden spotte
Hans Drømmesyner og hans Stjerneslotte,
En Hersker er han dog og Himlen nær;
Fri er hans Aand, trods Livets Baand og Skranke,
Han er ei ene, hos ham er hans Tanke.

1840.

Kain og Abel.

Da Kerubens Sværd, det blanke,
Var for Paradiset sat
Af Jehova som en Skranke
Mellem Uskylds rene Tanke
Og de dunkle Lysters Nat;
Da Forbandelsen, den strenge,
Var paa Jordens Nakke lagt,
Saa de blomsterrige Enge
Falmed hen og Skoven længe
Savnede sin Foraarsdragt;
Da til Døden ind var viet
Hvert et Barn, som havde diet
Af en jordisk Moders Barm,
Og et Kys af Syndens Læbe
Skulde koldt og bittert klæbe
Ved hver Tanke fuld og varm:

Da først Kain og Abel fødtes,
Og i deres Sjæle mødtes
Dette Skjær af Mulm og Gry,
Der i Adams tunge Hjerte
Og i Evas Sind med Smerte
Kom og svandt og kom paany;
Denne Uro, denne Hvile,
Der i evig Vexel ile,
Flyvende som Dobbelpile,
Gjennem hvert et jordisk Bryst,
Og med aldrig dæmpet Røst
Vække snart en høi Forlængsel
Til et Liv foruden Trængsel,
Snart en Følelse af Fængsel,
Af et Baand, som ei kan brydes,
Af en Stemme, der maa lydes,
Af en Haaben uden Trøst.

Abel var en lys Erindring
Om det tabte Edens Have,
Om de gyldne Frugters Gave,
Om de kjælnе Fuglesange,
Om de duftopfyldte, lange
Foraarsdages skjønnе Drøm.
Kain var Higen uden Lindring,
Hvileløs, som Bjergets Strøm,

Var Bevidsthed om en Brøde,
Som til evig Tid skal føde
Nye Sønner uden Tal
Og til evig Tid forstøde
Dem fra Fredens Morgenrøde
Ud til Haabløshedens Kval.

Paa de dugbesprængte Sletter,
Hvor det høie Græs sig fletter
Som en Krands om Søer klare,
Hvilte i de svale Nætter
Abel og hans Hjorders Skare.
Men ved Dag, naar Himlens Øie
Over Dal og over Høie
Sine gyldne Straaler sendte
Og i Blomst og Urter brændte
Med sin Flammes hede Glød,
Gik han ind i Skovens Stilhed,
Hvor det stærke Lys med Mildhed
Mellem Palmerne sig brød;
Og mens der han fremad skred,
Lyttende til Luftens Toner,
Som forbi de hvalte Kroner
Med en dæmpet Susen gled,
Blev hans Sjæl som Skoven stille
Og hans Tankeliv en Kilde,

Der fik Afglands af den milde,
Rene Himmels lyse Fred.

Men paa Hederne, de haarde,
Vandred Kain og maatte saare
Rastløs Jordens golde Bryst,
For at lokke frem ad Aare
Fra de dybe Furers Gjemme,
Sildig vakt af Vaarens Stemme,
Kun en ringe, sparsom Høst.
Om hans Bryst der laa et Pandser
Af fortvivlet Had til Gud,
Og hans Øies Lyn var Landser,
Der med Trods, som Intet standser,
Fløi i Himmelrummet ud.
Fjernt bag Livets mørke Strømme,
Over Horizontens Blaa,
Over Skyerne, der svømme,
Tidt han dunkelt, som i Drømme,
Paradisets Have saae;
Og mens Abels Blik tilbage
Skued frygtsomt, fremad jage
Vilde Kain, sit Haab at naae.

Fra hans Mund lød ingen Klage,
Livets Savn og tunge Dage

Bar han uden Smertelyd;
Med Jehova som sin Fjende
Kæmpe vilde han, at vinde
Atter Edens tabte Fryd.
Derfor stræbte han at binde
Med en stærk og kløgtig Haand
Flodens Bølger, at de rinde
Skulde ikke som i Blinde,
Men beherske sig og finde
Deres Love i hans Aand.
Derfor planted han i Række
Stærke Træ'r til Værn og Dække
For sin Mark og Hyttens Skjød,
Og med Løvets Skygge hegned
Han for Urterne, der segned
Falmende i Solens Glød.

Men da regnopsvulmet Voven
Rev sig løs og steg i Hast,
Medens Stormens Fugl fra oven
Fløi med Brusen gennem Skoven,
Saa de stærke Stammer brast;
Da et Lyn hans Hytte tændte,
Medens Skyer strømmed ned
Og, af Herrens Vrede sendte,
Slukked Altrets Ild, som brændte.

Til et Varsel, at Gud vendte
Fra hans Bøn sit Ansigts Fred:
See, da falmed Kains Kinder,
Men hans Trods ham ei forlod.
Bort fra Offerhøiens Tinder
Steg han ned, hvor Strømmen rinder,
Hvor hans Arne fordum stod,
Og de rygende Ruiner
Splitted han med mørke Miner,
Før han vendte bort sin Fod.
Men han splitted Meer end dem;
Ogsaa Baandet maatte briste
For hans vilde Haand, det sidste,
Som forbandt ham med hans Hjem.

Han, for hvem de samme Strømme
Fra en Moders Hjerte randt,
Han, hvis Stemmes Lyd, den ømme,
Minded Kain om tusind Drømme,
Som med Barnelivet svandt;
Han, hvis Bøn med Offerduften
Ydmyg steg igjennem Luften
Og for Herren Naade fandt —
Abel dræbtes af sin Broder,
Knælende ved Altrets Fod;
Da først Kain sit Hjem forlod

Med dets Smerter og dets Goder.
Og med Tegnet paa sin Pande
Gik han ud i fjerne Lande,
For at søge, for at stræbe
Og i Verdenslivet dræbe
Mindet om sin Broders Blod.

Svagt fra Oldtids Dage lyder
Sagnet nu om Abels Død;
Men som Floden Vei sig bryder
Gjennem Skove, før den gyder
Sig i Verdenshavets Skjød,
Og dens mørke Flade speiler
Løv og Green, imens den seiler
Langsomt fremad mod sin Død:
Saadan Sagnets Bølge glider
Fremad gennem alle Tider,
Og de speiles i dets Favn.
Naar du voldsomt løs dig slider
Fra din Barndoms stille Havn
Og med Trods, som Intet tæmmer,
Iler ud, hvor Livets Stemmer
Klinge høiest for din Sjæl:
Vee dig Daare da, som glemmer,
At du ei kan flye dig selv,
At der paa din stolte Pande

Af en mægtig Haand er sat
Disse Mærker, som forbande
Dig til Flugt i alle Lande,
Til en evig Længsels Nat.
Du er Kain, thi ingen Hvile
Er forundt dig, fremad ile
Maa du, mens Erindrings Pile
Ramme smertelig dit Bryst.
Fremad maa du alle Dage
Stirre kun, thi hvis tilbage
Du vil see, da naaer en Klage
Dig med stille, dæmpet Røst,
Og som Abels blege Skygge
Skuer du din Barndoms Minde
Stige frem og atter svinde
Bag et Slør af falmet Lyst.

1841.

Med en Blomsterskaal.

Naar den Vase, som med friske
Blomster opfyldt, jeg Dem sender,
Til et Tegn paa, at idag jeg
Ydmygt kysser Deres Hænder —
Naar den fylder Deres Stue
Med de milde Duftes Lindring,
Vil jeg bede Dem at tænke
Paa vort Ungdomslivs Erindring.
Thi som Vasen selv er gammel
Og har hentet Formens bløde
Harmoni fra Skjønhedslivets
Længst forsvundne Morgenrøde,
Og som den med Tiden ældes,
Saadan vil det friske Minde
Om en Ungdoms glade Samliv
Blive gammelt, min Veninde!

Men som Blomsterne, den rummer,
Ei forsvinde, men erstattes,
Skal ei heller hiin Erindrings
Lyse Blomsterbilled mattes.
I min Tanke skal det hvile
Uudslettet alle Dage,
Og naar ei jeg selv kan føres
I min Ungdom meer tilbage,
Skal det ud af Tanken springe,
Som en Blomst paa Farve rig,
Og med Blomsterdufte bringe
Ungdomstiden frem til mig.

1842.

Sang ved Studenternes Fest for Bissen,

d. 8. Nov. 1843.

Har I det hørt, hvad nys er skeet?
Hist i vor Gaard, paa Torvet henne,
Der har to nye Gjæster man seet,
Som Pedel og Portner ei kjende.

Eensomme, milde
Staae de ved Trappen, som de vilde
Holde ved Salens Døre Vagt,
Og en høitidsfuld Gysen med Magt,
Griber Hver, som foran dem staaer stille.

Grundende dybt den Ene staaer,
Fingren er lagt paa Læbens Bue;

See! men den Anden Strængene slaaer,
I hans Blik Begeistringens Lue.

Her vil de være!

Men er de inscriberet, Kjære?

Har de sig ogsaa Adgang kjøbt,
Og sig stillet, i Spidskjole svøbt,
Og til Examen bestaaet med Ære?

Har de for Borgerbrev betalt,
Tænkt paa Pedellens Tarv, med Fleres?
Kort sagt, har de ved Form og Gehalt
Gjort sig værd til at dimitteres?

Vær ikke bange!

Dragten fik Hævd af Tider lange:
Festligt i Skjønhed er de klædt,
Og hver Dommer, for hvem de blev stedt,
Lod af dens Høihed sig villigen fange.

Borgerbrev har de ei behov!
Løft kun dit Blik, og see, om ikke
Deres Dimissor strax du gi'er Lov,
Naar han vil, os Flere at skikke.

Snart paa sin Vinge

Helikons Fest vil Tiden bringe,
Naar om Apol, som Lyren slaaer,

Rundt i Hallen med flagrende Haar
Alle Muser usynligt sig svinge. --

Eensomme staae de, hver en stor
Seierrig Tankes stolte Billed;
Atter kom Glimt af Lyset til Nord,
Som i Hellaslundene spilled.

Oldtidens Rester

Hilser os ved de stille Gjæster.
Lad os til Tak i Festens Stund
Sætte Glasset, som blinker, for Mund,
Lad os tømme det for deres Mester!

Med en Sang af Dante.

1848.

Fra et Land, hvis Luft er svanger
End med Krudtdamp, hvor fra Skoven
Knald af Bøssen og Kartoven
Har forjaget hver en Sanger;
Hvor et Sværd har sønderhugget
Harpens Snor til Buestrænge,
Og hvor Digteren alt længe
Dødens Roser kun har plukket,
Sender jeg min Hu, den trætte,
Hen, hvor bedre Blomster smile —
Tør, som før, en Stund den sætte
Sig ved Deres Fod til Hvile?

Fra en Tid, hvis Røster kalde
Ei til Fred, som naar i Kirken

Klokkerne til Ave gjalde,
Men til Kæmpen og til Virken,
Stjæler jeg en stille Time,
For i Tankens Dyb at sænke
Mig, hvor Mindets Klokker kime —
Tør i den paa Dem jeg tænke?

Fra en Sjæl, som taus og øde
Venter end paa Livets Lindring,
Men i Haab og i Erindring,
Maaskee langsomt skal forbløde,
Lokker jeg, hvis Musen under
Mig den rette Klang at finde,
Med min Sang et yndigt Minde
Frem af Dybet, hvor det blunder.

Som naar bag de tause, milde
Sommernætters lyse Taager,
Naar kun Stjernens Øie vaager,
Langsomt Bølgerne sig skille,
Og den fagre, længselsfulde
Havfru, født i Digterdrømme,
Stiger varm fra Havets Kulde,
Gynger hvid paa sorte Strømme,
Saadan stiger af de tunge
Tankers kolde, mørke Strøm

Let og yndigt, som i Drøm,
Mindet frem, det altid unge.

Hvad jeg mindes? Skjøn og stille
Sidder Tiden, som er svundet,
Med en Krands af Viinløv bundet,
Paa en styrtet Tempelpille;
Rødmende i Aftenstunden,
Med en Rosengreen, som saarer,
Smilende igjennem Taarer —
Men med Fingeren paa Munden.

Thi de Blomster, jeg har plukket,
Skal jeg gjemme skjult paa Bryst,
Og om Mindets hulde Lyst
Skal min Læbe være lukket.
Men til Løn, fordi den bindes,
Laante Musen mig de Strænge,
Der skal klinge sødt, saalænge
Kjærlighed paa Jorden findes.
Hvad til Harpen, mægtig stemt,
Dante sang om Elskovssorgen,
Vil De tage det som Borgen
For, at gjemt er ikke glemt?

Et Morgensyn.

Der var saa ensomt og stille
Rundtom i Krat og Lund,
Jeg hørte kun Fuglens Trille
Og Kildens hviskende Mund;

Kun Vindens Pust, som røvede
Blade fra Rosens Bryst,
Og saa mit eget bedrøvede
Hjertes Længselsrøst.

Jeg saae kun Svanerne seile
Langsmed den krumme Strand
Og Hægebirkene speile
Sig i det hvilende Vand..

Jeg saae kun Solen forandre
Lidt efter lidt sit Sted —
Og dig i det Fjerne vandre,
Min Sol! med svævende Fjed.

Langsomt, med Øiet sænket,
Gik du, men dog saa let;
En Drøm havde vist dig lænket
I sit usynlige Net.

Thi over din Kind og Pande
Fløi stundom et Rosenskjær,
Lig det, som flyver om Lande,
Naar Daggrystunden er nær.

Jeg speided, men dine Blikke
Sendte mig intet Bud —
Mærkede du da ikke,
At mellem os stod en Gud?

Jeg saae ham imod mig træde,
Den Lille, med listigt Smil;
Han sagde: „Hør op at græde,“
Og rørte mig med sin Pil.

Han sagde: „Nu skal jeg dig vise
En Prøve paa min Magt,
Saa du skal evig prise
Og takke mig — giv nu Agt!“

Let rørte han ved mit Hjerte,
Og i den samme Stund
Var det, som først jeg lærte
At fatte dit Væsens Grund.

Han rørte mit Øie neppe,
Smiled igjen og gik,
Da var det, som faldt der et Tæppe
Fra mit forundrede Blik.

Jeg saae den selvsamme Scene,
Tankefuld skred du frem,
Men ikke som før alene:
En Skare fulgte dig hjem.

Tilhøre, næst ved din Side,
Svæved Uskyldigheds Aand,
En Engel med Vinger hvide
Og Lilieblomster i Haand.

Tilvenstre for dig vandred,
I skinnende lysblaa Dragt,
Trofasthed, uforandret
I Liv og i Død din Vagt.

Foran i Solglands svæved
Ynde med Roser i Arm,
Morgenvindene hæved
Sløret om hendes Barm.

Rundtom flagred en Skare
Af Amoriner smaa,
Saa mange troer jeg de vare,
Som Fuglene i det Blaa.

Som Bier fløi de i Luften,
Men omkring dig var der fleest,
De fyldte din Vei med Duften
Af de Blomster, du elsker meest.

De sang i klare Toner
Om din Deilighed et Kvad,
Saa sødt, at i Lundens Kroner
Bæved af Fryd hvert Blad.

Men forrest i hele Toget,
Saa let henover Jord,
I Karmen gyldenbroget
Elskovsguden foer.

Et Spand af Duer hvide
Drog ham i Lunden hen,
Fantasus stod ved hans Side,
Det var hans Kjøresvend.

Hver Knop sprang ud, som var lukket,
Hvor Toget drog forbi,
I Træerne klang og sukked
En egen, sød Melodi.

Nysgjerrig titted fraoven
Stæren og Droslen ned,
Svanerne ude paa Voven
Forundret nærmere gled.

Selv gik du med Øiet sænket,
Langsomt og dog saa let,
En Drøm havde vist dig lænket
I sit usynlige Net.

Du vandrede med dit Følge
Bort til dit stille Hjem,
Snart saae jeg Lundene dølge
Dig heelt i deres Gjem.

Men længe med Fryd og Smerte
Jeg hørte den fjerne Sang,
Ja endnu dybt i mit Hjerte
Lyder dens Efterklang.

1851.

Sølvbryllupsvisе.

November 1863.

Den gamle Leo holdt en Støi,
Saa Hjorten spidsed Øren,
To Elskende i Vognen fløi,
Kristoffer lukked Døren.
En Amørin med Myrthebrands
Paa Bukken sad, useet af Hans,
Og blæste, og blæste:
Lalala, lalala o. s. v.

Saa drog de ud til Livets Spil,
At dele Sorg og Gammen,
Men mærked snart, de trængte til
At regulere Flammen.
Da tog de Plads i Skolens Krog
Og gransked Kjærlighedens Bog,
Og læste, og læste:
Lalala osv.

Hvert Ord var dem et Rosenblad,
Hver Sætning var som Ranken,
De lærte Bogen udenad
Og gjemte den i Tanken.
Fra Vaar til Høst, fra Høst til Vaar
De repetered den hvert Aar,
Og læste, og læste:
Lalala osv.

Ad Kirkeveien frem de drog,
Da Skolen var tilende,
Den Præstemand i Tømmen tog
Og styrede behænde;
Og med sin Hustru ved sit Bryst
Ad Verdens Larm og tomme Lyst
Han blæste, han blæste:
Lalala osv.

Alt som de kjørte, fik de see
Et Under med stor Glæde,
Først var de To, saa blev de Tre,
Saa fyldtes hvert et Sæde.
Thi mens de drog fra Sted til Sted,
Var Amorinen lumsk fulgt med
Og blæste, og blæste:
Lalala osv.

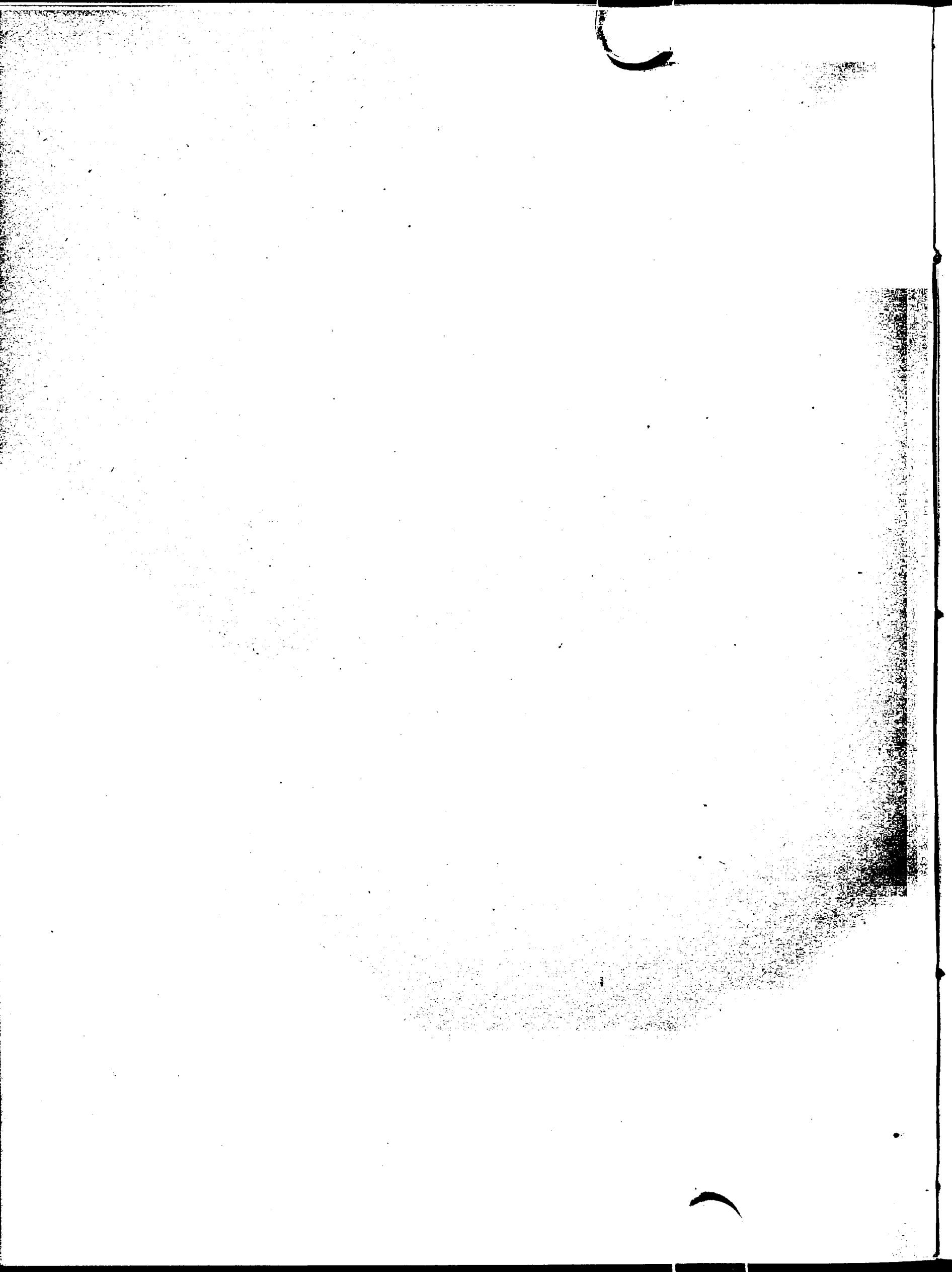
Saa foer de frem med freidigt Mod,
Mens Dagene de svunde;
Hvor Fattigmand ved Veien stod,
De gav ham, hvad de kunde;
Og kjærlig Trøst og milde Ord
Fra Vognen klang som Fuglechor
Foroven i Skoven:
Lalala osv.

I Middagssol, ved Stjerneskin,
Paa Snee og grønne Enge,
De kjørte sammen ud og ind
Med Piger og med Drengene.
Og Tiden løb og blev til Aar,
Af Præstens Hoved mangt et Haar
Den blæste, den blæste,
Lalala osv.

Med Søilverblomst i Haanden kom
Tilsidst Novemberdagen;
Den Præstemand han saae sig om:
Nei har jeg nu kjendt Magen!
Vi har kjørt rundt i samme Spor,
Vi sidde jo ved Faders Bord
Og synge i Klynge:
Lalala osv.

Lyksalig den, der drog omkring
 Som Præsten og hans Frue!
 De kørte rundt i Elskovs Ring,
 Ad Evighedens Bue;
 Og Livets Vaar og Livets Høst
 Blev smeltet sødt i deres Bryst
 Med Gammen tilsammen,
 Lalala osv.

En Skaal for dem med Sang og Klang,
 At Visen kan faae Ende!
 Vi synge meer en anden Gang,
 Hvis Gud det saa vil vende.
 Idag om femogtyve Aar
 Vor Sang slet ingen Ende faaer,
 Vi kvæde med Glæde:
 Lalala osv.

NYERE DIGTE.

1881—87.

Digter og Kritiker.

„Igjen romantisk! Naar faaer dog engang
Romantiken sunget sin sidste Sang?“

Det faaer den just i det samme Aar,
Naar den sidste Rose sin Blomst udslaaer.

„Naar blomstrer den sidste Roses Blad?“
Naar den sidste Nattergal synger sit Kvad.

„Naar synger den sidste Nattergal?“
Naar den sidste Kilde risler i Dal.

„Naar risler det sidste Kildevæld?“
Naar den sidste Bølge slaaer imod Fjeld.

„Naar slaaer den sidste Bølge mod Strand?“
Naar den sidste Stjerne speiles i Vand.

„Naar speiles i Hav den sidste Stjerne?“
Naar det sidste Solglimt dør i det Fjerne.

Naar den sidste Mand og den sidste Kvinde
Føle de sidste Længsler svinde,

Glæd dig, Kritiker, da faaer engang
Romantiken sunget sin sidste Sang.

Da kan du heise dit Seiersflag —
Men saa er det Verdens sidste Dag.

Der boer bag dette Lokkevæld
Med Maanestraalers Spil
En Gaade, som har fyldt min Sjæl,
Og som jeg løse vil.
Jeg speider gennem Løvet
Og finder vel til Øiet Vei;
Men Gaaden, men Gaaden,
Den gjætter jeg dog ei.

Min Skat er som et Æbletræ,
Saa duftende og sød,
Saa frodig som et Ax i Dræ,
Med Frugter i sit Skjød.
Eet Æble hænger høist i Top,
Det ønsker jeg mig kun;
Hver Morgen stiger Solen op
Og kysser rød dets Mund.
Jeg rækker mig og strækker
Saa høit jeg kan og staaer paa Taa;
Men Æblet, men Æblet,
Det kan jeg aldrig naae.

Min Skat er som et Egetræ,
Saa freidig, sund og fast;
Jeg kommer tidt i Ny og Næ
Og holder der min Rast.

Engang, jeg var lidt blød i Sind
Af Længsel og af Savn,
Jeg tænkte: du skal skjære ind
I Træet her dit Navn.
Først ridsed jeg i Barken,
Saa skar jeg — ak, men Kniven brast;
Thi Hjertet, thi Hjertet,
Det er en Egeknast.

28/2 82.

„Coelestem adspicit lucem“.

Sang ved Studenterfesten ¹¹/₃ 82.

Hver Fugl sin Rede bygger, som dens Art er til,
Og sanker sig sin Føde, hvor den kan og vil.

Graaspurven flyver nederlig
Om Bondens Bord,
Og Stork og Krage mætter sig
I Plovens Spor:

Men Ørnen den skuer mod Himlen.

Den har sin stærke Rede bygt i Egens Top,
Der kan den sende Blikket frit mod Solen op.

I Skyggens Skjul har Uglen graa
Sit Standkvarteer,
Men Ørnen søger Luftens Blaa,
Hvor Dagen leer:

Thi Ørnen vil skue mod Himlen.

Høit over Skovens Purlekrat fra Redens Krands
Den breder sine Vinger vidt i Morgenglands,
Og alt det Liv, der trindt omkring
Sig rører spredt,
Det speiler sig i Øiets Ring,
Som var det eet,
Mens Ørnen den skuer mod Himlen.

Hil være dig, du Aandens Ørn og Værge god,
Hvis Rede fire Hundredaar urokket stod!
Forbi dig farer Døgnet's Blæst
Med Brag og Bruus,
Og Ravne byde sig til Gjæst
I Ørnens Huus;
Men du skuer rolig mod Himlen.

Dit gamle Træ har trodset før en Ilings Magt,
Og du har Næb og hvasse Kløer til Redens Vagt.
Vi hilse dig, vor Moderørn!
Med Tak og Sang;
Bred over dine Fosterbørn
Dit Vingefang,
Og lær dem at skue mod Himlen!

Skiftende Tider.

Sylvesternatten er graa som Bly,
Sneeskyer drive for Vinden;
Luften er tung i den vaade By;
Bedst er at hilse Morgenens Gry
I det Frie, som Bøgen og Linden.

Bladløse Træer, vel mødt igjen!
Strand med din sukkende Vove!
Kjendes I ved eders gamle Ven?
Syng mig en Sang, jeg sætter mig hen
Og lytter, jeg kan ikke sove.

Bølgerne tysse: Vær taus og vent!
Der er andre Sangere fremme.
Skovene hviske: Nyet er tændt;
Vend dig mod Øst, fra den aabne Skrænt
Skal du Tidens Røster fornemme.

Mit Øie følger den nøgne Green,
Som pegende frem sig strækker;
En Olding sidder paa mosgroet Steen,
Furet er Panden, men høi og reen,
Sneefald hans Isse dækker.

Den krummede Ryg er bred og stærk,
Armen en knudret Stamme;
Smilet taler om Fredens Værk,
Men i den brystne Pandsersærk
Har Sværdet hugget sin Skramme.

Skyerne skilles, en Stjerne staaer
Klar bag den mørke Banke;
Over den Gamles Aasyn gaaer
Solglimt af Lykke, Bud om Vaar,
Skjær af Foryngelsens Tanke.

Han hæver sit Hoved, løfter sin Haand,
Nu kjender jeg ham, det er Aaret;
Midnat er nær, af Tidens Baand
Løser sig snart den stærke Aand,
Som et Skridt os fremad har baaret.

Hans Øie straaler, den sidste Dag
Er endt og den sidste Time;
Opad seer han mod Himlens Tag,
Evighedsuhret stunder til Slag,
Snart hører han Klokken kime.

Endnu et Blik over Hav og Jord,
Som hviler i Vinterdøden;
Natten har dækket hans Gjernings Spor,
Men i det Skjulte veed han, den groer
Og venter paa Morgenrøden.

Selv han venter paa Den, som skal
Løse ham af hernelen,
Røgte som han sit store Kald,
Føre vor Slægt gennem Seir og Fald
Ad Veien til Evigheden.

Hvem har han valgt, den mægtige Drot,
Hvis Vei usporlig sig skjuler?
Varsler hans Sendebud Ondt eller Godt?
Bygger han høiere Samfundets Slot
Eller Grunden under det huler?

Med opreist Pande Oldingen staaer,
Beredt til Foden at flytte;
En Dreng, halvvoxen, med løste Haar,
Opovert Høien i Stormskridt gaaer,
Han raaber — Skovene lytte.

„Heida, Gamle! hvor bliver du af?
Troer du, jeg har Tid til at vente?
Rap dig og sæt dine Skanker i Trav!
Tiden er kostbar, først ved din Grav
Begynder mit Regimente.

„Hører du ikke? Hvad gaber du paa?
Fanger du Stjernefluer?
Det har du gjort fra i Skjød du laa,
Gloet paa Himlen og styret paaskraa
Dit Læs imod Steen og Tuer.

„Nu ligger det væltet, og alt det Kram,
Hvoraf du har været saa hoven,
Dine Skjønhedsdrømme, din Storhedsbram,
Gjælder ei meer end en opspædt Dram
Og en Sjat Øl, der er doven.

„Din Tid er omme, nu er det min Tour,
Jeg har længe paa Labben suget;
Gaa du og tag din Evighedsluur,
Nu skal her spilles en anden Dur —
Væk, lad mig komme til Truget!“

Oldingen vender sig langsomt om,
Rynker sit Bryn og taler:
„Dreng, som nylig af Svøbet kom!
Husk, endnu er din Tavle tom
Og du selv en uprøvet Praler.

„Foran dig ligger din Fremtids Jord,
Men Furen skal først du drage,
Bryde din Vei og træde dit Spor,
Saae din Sæd og see, om den groer —
O, du har langt tilbage!

„Langt tilbage, før blot du naaer
Hælvten af det, jeg evned,
Før du faaer lagt dit Korn paa Skaar,
Moden Frugt i din Abildgaard,
Dine Vildskud ryddet og stævnet.

„Sving ikke saa kry dit Ungdomsflag,
Af Magtens Sødme beruset!
Heis ikke for tidlig din Krands paa Tag —
Husk, der kommer en Regnskabsdag,
Vi boe kun tilleie i Huset.

„Engang skal du svare, som jeg har gjort,
Til al din Gjerning herneden;
Da skal du prøves i Smaat og Stort,
Skride som jeg gennem Tidens Port
Og dømmes i Evigheden.

„Der spørges ei, om du Nyt har bragt,
Men om du har pleiet det Gamle,
Det Sandheds Lys, som ene har Magt
Til under Livets Nattevagt
Menneskeheden at samle.

„Der hjælper dig lidet Skryd og Pral
Og Tanker, som prægtig skinne,
Der spørges, om du i Fryd og Kval
Har Slægterne ført til Dødens Dal
Eller opad til Livets Tinde.

„Kun ringe, veed jeg, er min Bedrift,
Men det tør jeg trøstig sige:
Aldrig jeg glemte den Stjerneskrift,
Som gennem Skjæbneskyernes Rift
Lyser for Jorderige.

„Hvor tidt jeg feiled, har jeg den Trøst,
I een Ting feiled jeg ikke:
I Stormen hørte jeg Herrens Røst,
I Lynets Slag paa den aabne Kyst
Saae jeg hans Vredesblikke.

„For ham jeg bøier mit Hoved her,
Ikke for dig, som kommer
Braskende hid med løftet Spær,
Skrig og Skraalen og Drengefærd;
Thi du er ikke min Dommer.“

Saa taled den Gamle, og langsomt tog
Han Veien nedover Bakken.
En Skoggerlatter efter ham slog:
„Tak for din Præken, gamle Skrog!
Der har du en Sneeboldt i Nakken!“

Fra Havet stiger en Taage tæt
Med Skyer, graalige, tunge;
Gjennem dens vaade, skjulende Næt
Hører jeg Evighedsuhrets Slæt
Og Himmelklokkerne runge.

Med eet en Lysning rammer mit Syn,
Et Guldskjær adsplitter Taagen.
Det skinner som Luer, glimter som Lyn,
Med Haanden skyggende for mit Bryn
Slaaer jeg Øiet op — jeg er vaagen.

Alting var drømt; det er Nytaarsgry,
Sylvesternatten er svunden,
Morgensolen staaer frem af Sky,
Sender sin Glands over Land og By
Med Budskab om Høitidsstunden.

Klokkerne kalde til Tak og Bøn
Høit fra de ranke Taarne,
Love den Gud, som lod i Løn
Fødes til Verdens Trøst sin Søn,
Frelseren, den Eenbaarne.

Fuglefængersken.

(Albumsblad.)

Halvt moden Kvinde, halvt et Barn,
Stod hun med Smil paa Munden
Og spændte ud et Fangegarn
For Fuglene i Lunden.

Hun fristed dem med Øine blaa,
Med Bøn og venlig Tale,
Fra hendes hvide Hænder smaa
Gik Bud til Skovens Sale.

Og Spætten kom og Finken med,
Og Gjøgen Vingen letted,
Og Stær og Sisken drog afsted,
Og alle fløi i Nættet.

Nu sidder de saa luunt paa Pind
Bag Albums-Burets Tremme
Og synger med fornøiet Sind
Alt efter Art og Stemme.

En kviddrer lavt, en anden høit,
En skræpper og en klukker;
Men alle kjende hendes Fløit,
Som gi'er dem Brød og Sukker.

Hver af dem, liden eller stor,
At tækkes hende stræber
Og napped allerhelst sit Fo'er
Af hendes røde Læber.

Ja, slig en sød og sælsom Magt
Til Tæmmen og til Binden
Har Foraarsguden listig lagt
I Haand paa Tryllerinden,

At hun, med kvindefin Natur,
Iblandt de andre Fugle
Endogsaa lokket har i Buur
En misanthropisk Ugle.

Mai 83.

Farvel til Villa marina

d. 17de Juli—20de August 1883.

En Maage strakte Vingen hvid
Og flagred over Sund og Sø
Og glemte Storm og Bølgestrid
I Bugten under Ø.

Der er saa hjertevarmt og godt
Blandt Roserne paa denne Strand,
Hvor Skoven og det røde Slot
Smukt speile sig i Vand.

Der er en venlig Sommerhavn,
Hvor Svalen flyver høit og frit,
Og Digtersnekkens gamle Stavn
Sig vugger trygt og blidt.

Der klinger fra hvert Blad og Siv
En sagte Sang om Hjemmets Fred,
Om saligt Haab og om et Liv
I fuldtro Kjærlighed.

Den Maage sad paa Strandens Steen
Og tænkte ved sig selv som saa:
„Gid jeg var Svalen hist paa Green
Og kunde Hvile faae.“

Saa løfted den sin Vinge god
Og fløi afsted; men hvor den sad,
Til Tak en Fjer den falde lod,
Og det er dette Blad.

I H ø s t.

Faldende Blad!

Brunet af Solen og vædet af Regnen,
Synker du stille, med kraftesløs Sèggen,
Ned paa min Vei som et Bud fra den svundne,
Smertelig savnede, aldrig gjenfundne
Skat, jeg besad.

Faldende Blad!

Husker du Vaaren med Morgensols Glæde,
Middagens Mildhed og Aftendugs Væde?
Husker du Græsset med Stjerner i Bunden,
Duften af Bukkar og trindtom i Lunden
Fuglenes Kvad?

Faldende Blad!

Husker du Somren med Straalernes Glittren,
Seilende Skyer og Luftbølgens Sittren,
Rosernes Blussen og Biernes Vrimlen,
Kjærlighedshymnen, der steg imod Himlen
Jublende glad?

Faldende Blad!

Høsten er kommen med Rosernes Visnen,
Snart kommer Vintren med Dødsuldens Isnen,
Sneefald paa Jorden og Sneefald i Hjertet,
Dækkende Alt, hvad der fryded og smerted,
Elskov og Had.

Faldende Blad!

Jeg er som du kun et Løvskud i Skoven;
Lær mig at bøie mig tyst under Loven,
Lær mig at synke til Jord uden Klagen,
Lær mig at skilles fra Lyset og Dagen
Tyst som et Blad!

Ved Løvspringstid.

Jeg gik en tidlig Foraarsdag
Ved Morgengry i Skoven ud,
Jeg vilde høre Fugleslag
Og hilse Løvets Brudd.

Alting var stille; kun et Skjær
Jeg saae af Vaarens grønne Slør,
Hvori der endnu hist og her
Hang vissent Løv fra før.

Men som jeg langsomt fremad skred
Og tænkte paa, jeg veed ei hvad,
Forbi mit Øre sagte gled
Et sælsomt Vexelkvad.

Det lød som Myggens skarpe Sang
Til Humlebiens Vingespil;
Jeg standsed paa min Drømmegang
Og stod og lytted til.

„Gjør Plads, gjør Plads, du visne Blad,
Som spærrer mig min Fremtidsvei!
Den Kvist, hvor fra ifjor du sad,
Er min, og her er jeg!

„For gammel er din Hverkensdragt,
Den passer ei til Tiden meer;
See, jeg er klædt i Silkedragt
Og Hat med grønne Fjer.

„Du skæmmer med dit runkne Skind
Min Foraarskjortels lyse Bræm,
Det er paa Tid, du pakker ind,
At jeg kan komme frem.

„I dig er ingen Spirekraft,
Men jeg er grøn i Stilk og Top,
Og jeg er fuld af Løvspringssaft,
Det kribler i min Krop.

„Jeg vil tilveirs i Gyngestol
Og ikke sidde gjemt i Sæk,
Jeg vil ha'e Lys og Luft og Sol,
Og derfor skal du væk!“

„„Giv Tid, giv Tid, du Fusentast,
Som vikled dig af Svøbet nys
Og fik af Solens Mund i Hast
Det første Morgenkys!

„„Træt er jeg selv af Livets Spil
Og falder glad for Vindens Vift;
Men før jeg gaaer, læg Mærke til
Mit Ansigts Rynkeskrift.

„„Der staaer en Saga, ristet ind
Af Sommerglød og Vinteriis,
Der staar min Ungdoms Drømmespind
Og Drømmenes Forliis.

„„Thi ogsaa jeg var ung engang,
Berust af Solens Straaleviin,
Og troede, da mit Hylster sprang,
At nu var Verden min;

„„At alle Fugle sang min Lov
Fra Morgengry til Aften seen,
Og alle Kviste trindt i Skov
Sig nejed for min Green.

„„Men Blæsten tørnede mod mit Huus,
Og Solen sved og Regnen drev;
Da vaagnede jeg af stakket Ruus
Og fik mit Lærebrev.

„„Thi hvad i Vaar jeg spotted kun,
Det har jeg lært i sildig Høst:
At ei det mindste Blad i Lund
Blev til for egen Lyst;

„„At Skoven løves frisk og tæt,
Ei for at staae som Blomst i Flor,
Men for at give Aandedræt
Til tusind Liv paa Jord.

„„Hver Knop, som foldes ud paa Kvist,
Sin stille Sommergjerning faaer,
Det skal du sande selv forvist,
Naar Løvfaldstimen slaar.

„„Thi falme skal din Dragt som min
Og rives sønder og forgaae;
Din Lød, som nu er lys og fin,
Skal blive brun og graa.

„„En nyfødt Vaar skal bryde frem
Med Prunk og Pral og Ungdomskrav,
Og du, som jeg, skal søge Gjem
I Løvets Fællesgrav.

„„Hvad hjælper da den Skjønhedsglands,
Der gjør dig nu saa kry og glad?
Den er jo blot en vissen Krands,
Som Vinden splitter ad.

„„Men har du skjænket Svale kun
Og Skygge til et Fuglebryst,
Da tager du i Dødens Stund
Et Minde med til Trøst.““

Et sagte Suk der lød, og Alt
Blev tyst som før paa Skovens Sti;
Fra Green et gulnet Løv kun faldt
Og flagred mig forbi.

Sophus Heegaard.

† d. 27. Marts 1884.

Der var en Mand, som eied møntet Guld
Og præget Sølv, med denne Verdens Stempel.
Hans Huus var stort og smykket som et Tempel,
Hans Ager var af Fremtidsspirer fuld,
Og høit hans Snille pristest som Exempel.
Da løfted han en Dag sit Blik fra Muld;
En Perle saae han, og for den at eie,
Bortgav han Alt og vandred Armods Veie.

Slig Mand var han, hvem Døden nu har fældet.
Hans Aand var rig og lødigt hvert hans Ord,
Hans Hjerne var en Hal, med Tanker tjeldet,
Og spirefrodig var hans Kundskabs Jord.
Selv søgte Sandhed han og drak af Vældet,
Som Den, der vide vil, men ikke troer.
Da kom hans Dag, da saae han Perlen skinne
Og solgte alt sit Gods for den at vinde.

Han saae dens Glands med taarevædet Øie;
Thi Herren ramte ham med vældig Haand,
Og dybt til Jorden maatte han sig bøie,
Før Synet løste ham af Blindheds Baand.
Men da han dybest knæled, var hans Aand
Sandheden nærmest dog, den evighøie,
Og med det Sværd, som syntes mod ham draget,
Gav Himlens Drot sin Tjener Ridderslaget.

Fra Jord han reiste sig, en fattig Mand
I Verdens Øine, men ved Perlen trøstet;
En bøiet Mand, men med det Skjold for Brystet,
Som speiler Himlen bag sin blanke Rand;
En eensom Mand, men ved den Fred forlystet,
Der fylder Hjertet over al Forstand;
Som før, en Ridder uden Frygt og Dadel,
Men Troens Ridder nu, med bedre Adel.

Og sanddru, som han var i Færd og Tale,
Bekjendte han med simple Ord sin Tro,
Og Ordene sank ned, som Frø i Dale,
I mange Sjæle, hvor de stille gro.
Hvad han har talt i Vidskabs Læresale,
Vil mindes, høit, et Aarti eller to;
Men hine dyrekjøbte Ord skal skinne
Til fjerne Tider som hans Hædersminde.

Nu glider han ad Dødens stille Vande,
Med lukket Øie, sagte, som i Drøm,
Mens Perlen speiles i den dunkle Strøm
Og lyser fremad imod Livets Strande.
Der vaagner han; der staaer hun mild og øm,
Med Evighedens Roser om sin Pande,
Det tabte Barn, hvis Tab var ham en Gaade —
Nu er den løst, nu priser han Guds Naade.

Hvad angaaer det dig?

Hvad angaaer det dig, at jeg elsker din Røst
Og dit Blik og din fjerlette Gang?
Og din Haand og din Fod og dit aandende Bryst
Og dit Smil og din perlende Sang?

Hvad angaaer det Fuglen, som taber paa Flugt
Gjennem Luften et spirende Korn,
At det voxer og blomstrer og bærer sin Frugt
Midt paa Heden blandt Tidsel og Torn?

Hvad Lod eller Deel har den flyvende Fugl
I det Under, som skeer paa dens Vei?
At et Elskovsfrø tabtes og spired i Skjul
Af mit Hjerte, hvad angaaer det dig?

Spørgsmaal og Svar.

Hvad er Kjærlighed? En Morgendraabe,
Funklende paa Spidsen af et Straa.
Streif den ei, skøn Jomfru! med din Kaabe;
Falder den til Jord, maa den forgaae.

Hvad er Digterære? Skovbrandsflammer,
Blussende med flygtigt Lykkeskjær;
Derpaa Mørke, og blandt brændte Stammer
Asken af en sveden Blomsterhær.

Hvad er Alderdom? Et Klosterfængsel,
Hvor en eensom Munk fra Vinduets Glug
Skuer Himlens Stjernehær med Længsel,
Mindes Jordens Blomster med et Suk.

Juleklang.

Hvad er det for en stille og dog saa mægtig Klang,
Der toner gennem Aarets sidste Dage?
Snart stiger den mod oven som dæmpet Psalmesang,
Snart vender den som Jubelchor tilbage.
Den lyder fjernt som Brusen af en strømmende Elv,
Som Fuglesang og Klokkeklang tilsammen,
Som Gjenlyd fra en Kirkes usynlige Hvælv,
Hvor hundredtusind Røster synge Amen.

Gaaer jeg i Mark og Skove, da hører jeg den der,
Den hvisker fra hver drømmende Kime,
Den suser fra de bladløse, dryppende Træer,
Der vente paa Gjenfødelsens Time.
Den lyder fra hver Bølge, som skyller imod Kyst,
Og fra hvert Siv, der rasler med sin Fane,
Den samler sig og stiger som en eneste Røst
Fra Jorden op mod Vintersolens Bane.

Og lukker jeg mit Øre, saa lyder den endda,
Jeg hører den i Sjælen dybest inde.
Hvor skjulte Tanker vandre, der kommer den fra,
Med Klang af mangt et helligt Barndomsminde.
Den løfter sig og svulmer og voxer sig stor,
Indtil den, som en Tone mellem Toner,
Hensmelter i det fælles, livsalige Chor,
Der klinger gennem alle Verdens Zoner.

Hvad er det for en Hymne, der lyder Nat og Dag
Om os og i os selv mod Aarets Ende,
Den Trækfuglflok af Toner, hvis sagte Vingeslag
Kun Sjælens Øre fatte kan og kjende?
Det er det Budskabs Gjenklang, som Englene har bragt
En Vinternat til Jorden i dens Vaande:
At al den Sorg og Tynge, som er paa Livet lagt,
Skal svinde for et Pust af Herrens Aande.

At der er tændt en Stjerne til Lysning for vor Fod,
Hvis Straaler gennem Verdensnatten funkle,
Som ingen Storm kan slukke og ingen Taageflod
I Evigheders Evighed fordunkle;
At der er Fred og Lise for al den Synd og Nød
Hvorunder sig de piinte Slægter bøie;
At os er født en Frelser i Ringhedens Skjød,
Og Æren er Gud Herrens i det Høie.

Hiint Budskab, som de fattige Hyrder engang
Fornam i Nattens helligstille Time,
Har lydt udover Verden som en signende Klang
Af Klokker, der i Himmerige kime;
Snart sagte som en Hvisken, snart svulmende kjækt,
Altsom det Tidens Vinde med sig førte,
Men voxende bestandig fra Slægt og til Slægt,
Saa mange som paa Jordens Kreds sig rørte.

Og Slægter efter Slægter har bøiet deres Knæ
Og gjentaget Tonerne fraoven;
Hver liden Fugl har kviddret Guds Lov, og hvert et Træ
Har suset Englesangen gennem Skoven.
Det er den Klang, der høres ved Juletid paa Jord
Af Hver, som haver Hu for dens Toner,
Det er det store Amen, der hilser glad i Chor
Budskabet om den evige Forsoner.

Og som det Chor har tonet i mange hundred Aar,
Det tone skal til Livets Døre lukkes.
Ja, naar den gamle Himmel og Jord engang forgaaer,
Og denne Sol og disse Stjerner slukkes,
Da skal den nye Verden istemme det med Fryd,
Og det skal gaae fra Sfære rundt til Sfære,
Som tusindfoldig Gjenklang af en eneste Lyd:
Al Skabningens Lovsang til Guds Ære.

A l e n e.

(Billedtext).

A l e n e i den lyse Lund,
Naar Foraarsolen frisk og sund
Med unge Blade leger;
Alene med et Haab, en Drøm,
Der vugger sig paa Tankens Strøm
Og Hjertet sødt bevæger:

Den Eensomhed er fuld af Fryd,
Dens Taushed er som Strængelyd,
Der i det Fjerne klinger;
Den tynger ei, den hviler let
Paa Sjælen, som en Solskinsplet
Paa Sommerfuglens Vinger.

Alene i den visne Skov,
Hvor Vinterstormens strenge Lov
Har splittet Vaarens Drømme;
Alene med et skuffet Haab
Og med en Drøm, der fik sin Daab
I bittre Taarestømme:

Den Eensomhed er tung og mørk,
Dens Taushed er en lydløs Ørk,
Et Iislag over Havet;
Den ligger som en Steen paa Bryst,
Og Livets Lys og Livets Lyst
Er under den begravet.

Men ingen Ørken er saa stor,
Der findes vel et Udgangsspor
For Den, som Tegnet fatter,
Og ingen Sorg saa dyb og trang,
Der fører vel en snæver Gang
Fra den til Lyset atter.

Til Eensomhed i Lyst og Nød
Blev ingen Mand og Kvinde fød,
Saa vidt som Stjerner tindre;
Thi eensom er i Livets Spil
Kun Den, som ei vil lytte til
Gudsrosten i sit Indre.

Sølvbryllupssang.

Det er saa yndigt at følges ad
I Drømmeskoven ved Løvspringstide,
Naar Længsler knoppes, som Blad ved Blad,
Og stille Suk over Læben glide;
Naar Haabet vaagner, som Fugl i Lunde,
Og kviddrer sagte ved Morgenstunde
Om Kjærlighed.

Men bedre er det, ved klaren Dag,
Med tryk Fortrøstning til hvad der kommer,
At mødes frit under Himlens Tag
Med freidigt Sind i den lyse Sommer,
Og trofast række hinanden Haanden
Til Fællesglæden og Fællesvaanden
I Kjærlighed.

Da kan man smile ad Suk og Savn,
Naar brunt er Bladet og Blomsten vissen,
Da kan man slynge i Herrens Navn
Høstsølverkrandsen med Fryd om Issen,
Da kan man vente, som I to Kjære,
Paa Vintrens Komme med Tak og Ære
I Kjærlighed.

Gid den maa komme som Sol paa Snee,
Naar Himlen blaaner og Jorden blinker,
Gid den maa komme foruden Vee,
Saa sød som Hvilen, naar Aftenen vinker,
Gid I maa følges, naar seent det kvælder,
Derhen, hvor Lyset paany udvælder
I Evighed!

Oktober 85.

En Nytaarsdrøm.

Jeg saa et Syn i Drømme:
En kredsrund Himmelsal,
Med Tag af lysblaa Æther
Og Vægge som Krystal;
Saa høi, at ingen Tanke
Dens Hvælving maale kan,
Saa bred, at intet Øie
Naaer til dens fjerne Rand.

Dens ene Halvdeel flammed
I Morgensolens Glød,
Saa tusind Roser udsprang
Af Solrosens Skjød.
Den anden laa i Skygge
Med dæmpet Sølverglands,
Den fik sit Lys fra Maanen
Og Stjernernes Krands.

Men baade Sol og Maane
Og alle Stjerner Hær
Og Skyerne, som drømte
I Morgenrødens Skjær,
Dem alle favned Hallen
Og mange, mange fleer,
En utalt Kreds af Sole
Og Stjerner, som Ingen seer.

Thi Rummet, som jeg skued,
Var Verdensaltet selv,
Hvor som et Fnug jeg svømmed
Paa Evighedens Elv.
Og Kloden, som jeg stod paa,
Den gamle, faste Jord,
Var kun en Fjer, der magtløs
Med Luftstrømmen foer.

Rundtom mig dreied Alt sig
Som Hvirvler i en Flod,
Mens Jorden gynged under
Min skjælvende Fod.
Jeg følte Hjernen gribes
Af Svimmelhedens Gru
Og sank i Knæ og raabte:
O Herre, hvor er du?

Da svared mig en Stemme,
Jeg veed ei, om den kom
Fra oven eller inderst
Fra Sjælens Helligdom.
Men for mit Øre lød det
Som Klang af Orgelspil:
„Herren er allevegne,
Hvor du ham søge vil.

„Han bærer Jord og Himmel,
Han tæller Hjertets Slag,
For ham er et Aartusind
Som en eneste Dag.
Men hvert et Aar, som rinder,
Og hver en Dag, som gaaer,
Skal møde for hans Throne,
Naar Tidsklokken slaaer.

„Thi Tiderne, som skifte,
Er Herrens Sendebud,
Og Aarene i Verden
Er Tjenere for Gud.
Luk Øiet op og sku dig
I Rummet frit omkring,
Da skal du see et Led
Af hans Styrelses Ring.

„Da skal det dig forundres
I Aarets Skiftestund
At see et Sandsebilled
Af hvad du aner kun,
Et Gjenskin af den Lysglands,
Hvori Gud Herren boer —
Selv skues han af Ingen,
Men skuer Alt paa Jord.“

Og — Under over Under! —
I samme Stund det var
Som blev mit Øje skærpet
Og Luften dobbelt klar.
Hvorhelst jeg Blikket sendte,
Kom nye Sole frem,
Og nye Stjerner tændtes
Og dreied sig om dem.

Som et uhyre Uhrværk
Med tusind Flammehjul
Stod Verdensaltet for mig,
Kun Skiven laa i Skjul.
Thi vel gaaer Uhrets Viser
Sin Gang fra Tal til Tal,
Men Mesteren alene
Veed, naar det standse skal.

Jeg stirred og jeg lytted,
Da lød en Klokkens Klang,
Og til mit Øre trængte
En mangestemmig Sang.
Jeg hørte Vingers Susen
Og saae en Englehær
Som hvide Fugle skinne
I Morgenlysets Skjær.

Fra alle Sider strømmed
De til ved Klokkens Slæt
Og fyldte Himmelsalen
Som et Sneefald saa tæt.
Og atter lød en Stemme
Igennem Rummet ud:
„Det er de Tjenerskarer,
Som røgte Herrens Bud.

„Nu vende de tilbage
Igjen hvorfra de kom,
At bringe Aarets Regnskab
Og vente paa dets Dom.
Men nye Skarer sendes
I deres Sted paa Vei;
Thi Verdensuhret skrider,
Og Tiden standser ei.“

Een Skare svandt i Lyset,
Og een kom ud deraf,
Retsom naar Svaner dykke
Sig i et solblankt Hav.
Men Lysets Port sig aabned
Og lukked brat igjen,
Jeg saae kun, hvor de kom fra
Og hvor de fløi hen.

De mødtes og de skiltes
I susende Iil
Og vinked til hinanden
Med Kjærlighedens Smil.
Et „Lovet være Herren!“
Klang høit i Mødets Stund,
Saa fulgte hver sin Bane
I Verdensaltets Rund.

Een Engel saae jeg dale
Saa snelt mod Jordens Kyst,
Som naar en Stjerne falder
Fra Himlen i Høst.
Hans Blik var lyst og freidigt,
Og gyldent var hans Haar,
Hans Smil et muntert Solglimt,
Han selv: „det nye Aar“.

En anden løfted Vingen
Fra Jordstjernens Pol
Og fløi med langsom Stigen,
Som Ørnen imod Sol.
Hans strenge Træk var mærket
Af mange Sorgers Spor,
Det var „det gamle Aar“,
Som tog Afsked fra vor Jord.

Jeg saa ham i det Fjerne
Forsvinde som et Punkt
Og bøied mig og sukked,
Thi mit Hjerte var tungt.
Jeg tænkte paa den Byrde,
Han bar af Synd og Vee,
Og hviskende jeg sagde:
„Min Gud, din Villie skee!“

Da hørte jeg med Undren
En Gjenlyd af mit Ord
Igennem Luften bæres
Af et usynligt Chor.
Og fjernt paa Himlen saa jeg
Et underfuldt Syn,
Der lyste som en Ildvæg
Af flammende Lyn.

Jeg saae en Drøm i Drømmen,
Et Lys i Lysets Skin:
En mægtig Himmeltrappe
Med utallige Trin.
Den var fra Fod til Tinde
Af Engleskarer fuld,
Hver Enkelt bar i Haanden
En Tavle af Guld.

Det var de svundne Tider
Med Aarets Regnebræt,
Som ventede Herrens Time,
Det store Klokkeslæt.
Det var de fuldtroe Vidner
I Guds og Verdens Sag,
Som skulde stande frem
Paa den yderste Dag.

Med bøiet Hoved stod de
Og gransked Tavlens Skrift
Og drog igjen til Minde
Hver Tanke og Bedrift.
Jeg fulgte dem med Blikket
Ad Straaletrappen op
Og saae en Throne stande
Paa dens øverste Top.

Rundtom den var et Lyshav,
Og selv var den en Sol;
Da maatte jeg vel tænke
Paa Herrens Dommerstol,
Paa Dagen, naar han kommer
Og gjennem Skyen gaaer,
Og bævende jeg raabte:
„Almægtige! Naar?“

Da svared alle Engle
I Chor: „Naar Herren vil!“
Men i det Samme lukked
Et Lyn mit Øje til,
Og da jeg atter sandsed,
Var Alt omkring mig sort,
Og Drømmen var forsvunden
Gjennem Midnattens Port.

Den 11. Mai 1887.

Paa Sancta Claras Klostergrund,
I gjæstfrie Gyldendale,
Oplodes mange Skrifters Mund
Til alkens Sang og Tale;
Heel mangan Bog drog vidt omkring
I guldbroderet Frakke,
Mens andre, efter høie Spring,
Paa Loftet tog til Takke.

Men alt som Tiden spandt sit Spind
Og fyldte Disk og Hylder,
Og Bøger strømmed ud og ind
I broget Sværm og Mylder,
Blev der et Værk i Stilhed skabt,
Hvis Titel Ingen nævned,
Og som for Mængdens Blik gik tabt,
Det hedder: Hegels Levned.

Hver Dag i syvti Aar har Gud
Et Blad til Bogen føiet,
Hvor Smil og Graad og Sol og Slud
Aftegner sig for Øiet;
Hvor Drengen fanger Livets Daab,
Og Ungersvenden lærer,
Og Manden med et trøstigt Haab
Sin Vandringsbyrde bærer.

Det er en stille Saga blot,
Som i det Værk berettes,
Om Tak til Gud i Ondt og Godt
Og Flid, som aldrig trættes,
Om Klogskab uden Argelist
Og aabent Sind forresten,
Om taalsomt Mod, men først og sidst
Om Kjærlighed til Næsten.

Heel mangt et Værk ved Hegels Haand
Er ud i Verden stævnet,
Men intet med en bedre Aand
End Mandens eget Levned.
Skjøndt end ei sluttet, er det dog
Hans bedste Hæderstitel;
Gud føie til den Levnedsbog
Endnu et langt Kapitel!

Den stille Magt.

D. 11. Mai 1887.

Der fløi engang et vinget Ord
Med Gjenlyd over Land og Rige,
Om „stille Magt“, som langsomt groer
Og bringer Fjender til at vige.
Jeg veed en anden, bedre Magt,
Som ei mod Fjender staaer paa Vagt,
Men virker mildt i Fredens Dragt
Og gjør selv Fjenderne til Venner.

Den er i Slægt med Lys og Luft,
Med Sommersolens Varmestrømme,
Med Fuglesang og Rosenduft,
Med Kildens Nyn og Skovens Drømme.
Den dulmer Sorg, den skjænker Trøst,
Den stiller Længslen i vort Bryst
Og hvisker sødt om Hjemmets Lyst,
Hvor det er godt at boe og bygge.

En saadan Magt har Kvindens Færd,
Naar mod sit rette Maal hun stunder,
At hun ved Arnens lyse Skjær
Et Kjærlighedens Rige grunder,
Hvor, som i Sagnets Abildgaard,
Livstræet blomstrer Høst og Vaar,
Ja Vintren selv med Knopper staaer
Og varsler om en ny Skærsommer.

Snart synker Sol bag Ordrups Vang
Og Aftnens Skygger blive dunkle;
Lad før vi skilles, end engang
Den klare Viin i Glasset finkle!
Skaal for den stille Kvindemagt,
Som i et sjælfult Blik er lagt
Og staaer med Kjærlighed i Pagt:
En Skaal for Husets fagre Frue!

Figure 1. The effect of the concentration of the *Agrobacterium* suspension on the transformation efficiency of *Agrobacterium* strains. The *Agrobacterium* strains were grown in the YEA medium for 24 h at 28 °C. The cell concentration of the strains was adjusted to 10⁸ cells/ml. The cell suspension was mixed with the plant tissue and incubated for 24 h at 28 °C. The plant tissue was then cultured on the selective medium. The transformation efficiency was determined as the number of transformants per 100 mg of plant tissue. The data were the mean of three independent experiments.

...and the *Journal of the American Medical Association* (JAMA) has been the most influential journal in the field of medicine for over a century. The journal is published weekly and is one of the most widely read and cited journals in the world. It is a leading source of information for physicians and other healthcare professionals. The journal covers a wide range of topics, including clinical medicine, public health, and medical research. It is a valuable resource for anyone interested in the field of medicine.

... ..

[illegible]

1990-1991

Journal of Management Studies, 36(7), 809-826.

[illegible]

the 1990s, the number of people in the world who are under 15 years of age is expected to increase from 1.1 billion to 1.5 billion. The number of people aged 65 and over is expected to increase from 200 million to 400 million. The number of people aged 15 and over is expected to increase from 3.5 billion to 4.5 billion. The number of people aged 15 and over is expected to increase from 3.5 billion to 4.5 billion. The number of people aged 15 and over is expected to increase from 3.5 billion to 4.5 billion.

[illegible]

...and the other is the fact that the ...

1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 2680, 26

Journal of Management Education 30(6)p. 789-806
© The Author(s) 2006. Reprints and permissions:
<http://www.sagepub.com/journalsPermissions.nav>

[illegible]

Journal of Management Education 30(6)p.789-806
© The Author(s) 2006. Reprints and permissions:
<http://www.sagepub.com/journalsPermissions.nav>

1000

• **Stressors** are the environmental factors that cause stress. They can be physical, chemical, or biological. Examples include noise, pollution, and overcrowding.

1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 26

1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 26

1. *Journal of the American Medical Association*, 2000; 283: 2686-2692.

[illegible][illegible]

Abstract—The purpose of this study was to determine if there were differences in the prevalence of musculoskeletal disorders between two groups of female nurses working in different departments of a hospital. The subjects were divided into two groups based on their work environment: intensive care unit (ICU) and medical-surgical unit (MSU). Data were collected from a questionnaire sent to all subjects. The results showed that the prevalence of musculoskeletal disorders was higher among ICU nurses than MSU nurses. This finding suggests that the work environment may play a role in the development of musculoskeletal disorders.

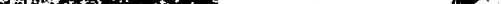
... ..

... ..

100

100

Abstract

SIDSTE DIGTE.

1887—88.

Wildkirchli.

Der ligger en Dal i Schweizerland,
Fløilsgrøn, med Blomster baldyret;
En freidig Kildes rislende Vand
Gjennem Engen sit Løb har styret,
Og synger sin Sang og leger sin Leg,
Som Barnet, der Intet sandser,
Indtil den, skræmmet af Fjeldets Væg,
Paa eengang tier og standser.

Thi Dalen, som aabner sig først saa blidt
Mod Nord for fremmede Gjæster,
Har Sentisgubben med Skjæget hvidt
Stængt af i Øst og i Vester.
Selv stander han høit i Syd paa Vagt,
Den Drot over Bjerg og Dale,
Og steil og snever er Veien lagt
Op til hans Høienlofts-Svale.

Men har man naaet med rystende Knæ
Det Sted, hvor Stigningen ender,
Hilses man mildt under Fjeldets Læ
Af en Kirkes signende Hænder.
Det er kun en Grotte i Bjergets Muur,
Hvor Fattigfolk Herren dyrke;
Foran sig sænker den vilde Ur,
Bagved er sortnende Mørke.

„Wildkirchli“ kaldes det Klippehuus
Af Egnens Hyrder og Piger;
Derfra gaaer en Sti over Steen og Gruus
Dybt ind, hvor Dagslyset viger.
Den snoer sig i Mulm gennem Bjergets Sal,
Og knap kan Foden den finde;
Men Kirken er viet til Sanct Micha'l,
Som overvandt Lysets Fjende.

Jeg vandred engang en solklar Dag
Langs Kildens slyngede Bredder,
Og standsed, som den, hvor i Fjeldets Lag
En Krumsti mod oven leder.
Da hørte jeg Bjergklokkens fjerne Klang,
Den lød som en sagte Kalden
Og drog mig fra Dalens Blomstervang
Opover mod Klippehalden.

Mit Sind var ungt og min Fod var let,
Da jeg treen paa de første Stene,
Men tungt blev Sindet og Foden træt,
Mens jeg gik i Fjeldet alene.
Og da jeg naaede til Grottens Rand,
Der staaer over Dalen hældet,
Jeg følte mig fast som en slagen Mand,
Hvis Liv før Tiden er ældet.

Det drog mig frem med en sælsom Magt,
En tvingende, uforklaret,
Som var i min Sjæl et Spørgsmaal lagt,
Og derinde ventede mig Svaret.
End dirred i Luften Klokkens Klang,
Og fulgt af Lyden, der svulmed,
Søgte min Fod den stenede Gang,
Som tabte sig fjernt i Mulmet.

Nu var jeg derinde; en iiskold Vind
Slog mig fra Hulen imøde,
Mens Mørket spandt sig om Blik og Sind
Og den sidste Klokkelyd døde.
Da greb det Ukjendtes Gru min Sjæl,
Det var som Mulmet, det tykke,
Forvandled sig brat til en Kistes Fjæl,
Hvor jeg hviled i Dødens Skygge.

Et Øieblik kun, saa var det forbi
Og den knugende Rædsel svundet,
Men dette Secund paa den dunkle Sti
Er aldrig af Hu mig rundet.
Endnu et Par Trin, saa skimted jeg Lys,
Et Straalebud fra det Fjerne,
Og glad, efter Vandringens Nattegys,
Gjenhilste jeg Dagens Stjerne.

Fra Kløftens trange, spaltede Dør
Treen jeg ud paa den grønne Tue,
Og saae, hvad aldrig jeg skued før
Eller faaer i Verden at skue:
En nyfødt Himmel, en nyfødt Jord,
Lande, saa ungdomsfagre,
Som da de fra Skaberens Hænder foer
Med Bjerge, Søer og Agre.

Skulde jeg skildre det Morgensyn,
Som endnu min Sjæl bevæger,
Da maatte jeg tegne med Solblinkslyn
Og ikke med sorte Streger,
Da maatte jeg dyppe min Pen i Guld
Og skrive paa blaanende Skyer;
Men ak, jeg kan blot ridse i Muld
Et Billed, der falmer og flyer.

Jeg stod paa en Alp, smaragdgrøn og frisk,
Isprængt med Blomster og Blade,
Hvor en Sommerfuglvrimmel bredte sin Disk
Og Bisværme sanked til Lade.
Hver liden Urt paa sin grønne Stol
Sendte sin Duft mod oven,
Til Gjengjæld kasted den rige Sol
Guldglands over Engen og Skoven.

Himlen var høi og Luften klar;
Trindtom, med undrende Blikke,
Saae jeg, som gjennem et slebet Glar,
Det deiligste Landskab ligge:
Bjerger med sneehvide Søilverbræ'r
Over de dunkle Lunde,
Blinkende Elve fjernt og nær
Og Byer i Dalens Grunde.

En Hær af Kæmper i staaigraa Dragt
Stod fylket i Vest og Øster,
Hoved ved Hoved, en Vaabenvagt
Om Landets Fee, deres Søster.
Men fjernt imod Nord, hvor Fjeldenes Krands
Var brudt, ved Kimingens Rande,
Blinked i Solen med Perlemorsglands
Den mægtige Bodensøes Vande.

Velsignet være den Vandringsfærd,
Der skjænkede mig Synets Lykke!
Den kaster endnu et Morgenskjær
Ind i min Aftens Skygge.
O, maatte jeg, naar jeg har endt min Gang,
Den sidste, i Mulm forborgen,
Skue bag Natten mørk og lang
En slig Opstandelses Morgen!

19₁₂ 87.

Aftenstemning.

Tyst over Søens blanke Flade
Glider min Baad i Kvæld;
Hviskende Bølger sagte bade
Stævnens buede Fjæl,
Hviskende Drømme stille fødes
Under den tause Fart,
Svæve forbi mit Blik og mødes,
Skilles igjen og svinde snart
I det Fjerne.

Rødmende lyser i Solbjergsstunden
Bag mig den grønne Kyst,
Jublende klinger fra Bøgelunden
Hundrede Fugles Røst.

Drossel og Stillits i Aftensvalen
Kvidre for sidste Gang,
Gjøgen kukker, og Nattergalen
Fløiter sin smeltende Elskovssang
I det Fjerne.

Foran i Vest, hvor Solens Skive
Langsamt slukkes og dør,
Seer jeg kun hvide Taager drive
Gjennem de vaade Rør,
Hører kun Kystens dunkle Graner
Hilse med Suk min Baad,
Og under Sivenes sølvgraae Faner
Bølgen hulke med dæmpet Graad
I det Fjerne.

Sagtelig glider jeg frem for tunge,
Tøvende Aareslag;
Blegnet er alt i Øst den unge,
Solglade Sommerdag,
Skovenes Træk i Dæmring svinde,
Fuglestemmerne døe;
Snart som et halvglemmt Ungdomsminde
Smelter tilsammen Kyst og Sø
I det Fjerne.

Stærkere Vindpust Vandet kruse,
Taagen letter i Vest,
Dybere hører jeg Skoven suse —
Byder den mig til Gjæst?
Fører den Sti, jeg hist kan skimte,
Ind til et fredlyst Hjem?
Over de høie Graner glimte
Tindrende Stjerner gjæstmildt frem
I det Fjerne. . .

16/1 88.

Edderkoppen.

I Haven sad en Edderkop,
Nys krøben ud af Ægget,
Og solede sin trinde Krop
Og tørred sig om Skjægget.
Den rakte sig og strakte sig
Og mimred, hvor den sad,
Den længtes efter Noget, men
Den vidste selv ei hvad.

Trindt i den varme Sommerluft
Det summed og det svirred,
De røde Rosers stærke Duft
Gjorde den halvt forvirret.
Den gynged paa de tynde Been,
Det kribled i dens Blod,
Den følte sig begeistret af
Et dristigt Ungdomsmod.

Høit stirred den mod Himlens Top
Med tyst og lønlig Svimlen,
Den vilde ud, den vilde op
Og summe med i Vrimlen.
Den vilde kysse Liliens Mund
Og drikke sig en Ruus
I Kjærlighed og Blomsterviin
Af Rosens fulde Kruus.

Alt som den sad og saae sig ud,
Fløi der en lystig Flue,
Florvinget, klædt i Gyldenskrud,
Forbi den som en Lue.
„Bi lidt, skjøn Jomfru, tag mig med!“
Lød Edderkoppens Røst,
„Saa flyve vi paa Eventyr,
Tilsammen, Bryst mod Bryst.“

„„Du Grimrian,““ var Fluens Svar,
„„Vil du i Luft dig svinge?
Af Been har du vel fire Par,
Men du har ingen Vinge.““
Og dermed fløi den bort og lo,
Mens Edderkoppen fnøs:
„Jeg flyver dog om Kap med dig,
Indbildske Fjantetøs!“

Flux drog den af sin egen Bag
En Traad og fæsted Ende,
Saa fired den sig ned i Mag
Og styrede behænde.
Den tænkte, det er lige godt,
Hvad Fjer man flyver med,
Og hvor de voxer ud, naar blot
Man kommer rask afsted.

Først gynged den, som i en Baad,
Indtil et Vindpust tog den,
Saa gav den Slip, og med sin Traad
Hen over Haven drog den.
Til hver en Lilie bleg og bly,
Hver Flue paa dens Vei
Den raabte broutende og kry:
„See her, nu flyver jeg!“

Men Hovmod staaer for Fald, man veed,
Og om den gamle Lære
Fik Edderkoppen snart Besked,
Sig selv til liden Ære.
Bedst som den fløi, holdt Vinden op,
Og fra sin Høiheds Stand
Faldt Mester Langbeen hovedkulds
Ned i en Pyt med Vand.

Der laa den først i Svime lidt,
Men da den kom til Live,
Løb den afsted med lange Skridt
Skjøndt Benene var stive.
Forbi var al dens Flyvelyst
Og kjølet af dens Mod,
Kun Gift og Galde fyldte nu
Hver Draabe af dens Blod.

Den syntes, alle Fluer lo,
Selv Rosen haanlig smilte,
Og arrig til sit Enebo
I Krogen hjem den ilte.
Den svor at hævne dyrt sit Fald
Paa hver en Sommerfugl,
Hver broget Flyver, ung og glad,
Som nærmed sig dens Skjul.

Fordi den selv var grim og graa
Imellem alt det Skjønne,
Foragted den det Lyseblaa
Og hadede det Grønne.
Fordi den selv var vingeløs,
Saae den med bittert Nag
Paa hvert et lidet Møl, som fløi
Frit under Himlens Tag.

Et kunstigt Fangenet med Flid
Fra Kvist til Kvist den knytted,
Der sad den nu sin Levetid
Og speided efter Byttet.
Alt hvad der i dens Kløer kom,
Hver syndig Fluesjæl,
Af Edderkoppen prøvet blev
Og dømt og bidt ihjel.

Den voldte mangan Sværmers Død,
Dog ikkun af de mindre,
De større gennem Nettet brød,
Dem kunde den ei hindre.
At flyve prøved den ei meer,
Den Illusion var endt;
Da den som Digter gik tilbunds,
Saa blev den Recensent.

25/1 88.

Paa Holbergs Jubilæumsdag,

den 3die December 1884.

Fader Holberg, lever du endnu?
Sidder du etsteds blandt Stjernevimlen
Og betragter med opmærksom Hu,
Hvordan Land og By seer ud fra Himlen?
Hører du en Gjenlyd af den Fest,
Som hernede feires til din Ære,
Mens du throner selv som Hædersgjæst
Mellem Plautus hist og Moliere?

Seer du stille, som du pleied van,
Da du sanked Stof til din Komædie,
Over Himmellogens luftblaa Rand
Ned paa Livets Lystspil og Tragedie?
Kjendes du endnu ved Kjøbenhavn?
Finder du af Staden, hvor du vandred,
Meer tilovers end det gamle Navn,
Som den døbttes med og ei forandred?

Kan du skjelne med dit skarpe Blik
Blandt det Nye Sporet af det Gamle?
Kan du knytte Tiden, som forgik,
Til det Nutidsliv, hvori vi famle?
Eller stirrer du paa Stad og Folk
Som en Fremmed, der om Vei maa lede
Og forgjæves stræber uden Tolk
I et ukjendt Sprog at finde Rede?

Meget er forandret, det er sandt,
Fra du vandred sidst i Kannikstræde
Og, naar Sol bag Voldens Banke svandt,
Hørte Fruetaarnets Sangværk kvæde.
Sunket er i Gruus det ranke Spiir
Og din gamle Gaard med Jorden jævnet;
Af din Haves foraarsgrønne Siir
Nu kun et Kastanietræ er levnet.

Volden selv, hvor i en stormfuld Nat
Kjøbenhavn forsvared Danmarks Rige,
Sløifet er, og Nutids Gjøgl har sat
Foden der, hvor Fjenden maatte vige.
Aaben ligger Byen, uden Skjold,
Mens en Torden i det Fjerne dønner,
Og den endnu ikke reiste Vold
Stormes alt — af Landets egne Sønner.

Meget er forandret, det er vist,
Hvorom lidt kun drømte vore Fædre,
Noget til det Værre her og hist,
Et og Andet ogsaa til det Bedre.
Ændret vil du finde Livets Art
I dit fordums Hjem ved Sundets Vove,
Men skjøndt Strømmen skyder større Fart,
Lyder den i Mangt de gamle Love.

Endnu strander man paa samme Skjær,
Endnu efter samme Pibe dandser,
Skinnet har endnu det samme Værd,
Og man fristes af de samme Sandser.
I sin Grund er Folket, som det var,
Skjøndt det med sin Fremgang høilydt brasker,
Samme Feil og Fortrin end det har,
Samme Ansigt bag de nye Masker.

Vender du dit Granskerblik mod Jord,
Vil du snart med Aandens Stjerneblik
Alle vegne finde kjendte Spor
Af de Daarskaber, du traf saa sikkert.
Thi mens Alting visner og forgaaer,
Slægter fødes, blomstre og forsvinde,
Er der Eet i Livet, som bestaaer:
Verdens Daarskab uddør ingensinde.

Ret et Øieblik din Kikkerts Glas
Mod Komediehusets aabne Porte,
Oplyst er ikvæld den mørke Plads,
Hvor dit Billed staaer, det støvetsorte.
Mængden pyntet op ad Trappen gaaer
For sit Høitidsoffer frem at bære:
Een Gang, tænker den, hvert hundred Aar
Maa man dog sin gamle Holberg ære.

Lad dit Øie blot en liden Stund
Glide over Sværmens Mænd og Kvinder,
Sikkert vil af mangeaarigt Blund
Vaagne da igjen de gamle Minder.
Thi det er de samme Folk, du seer,
Ikkun paaklædt efter Nutids Mode,
Og naar Henrik i dit Stykke leer,
Rammer han som fordum Sømmets Ho'ede.

Kjender du den Mand med Ridderbaand,
Som saa værdig skrider over Tillie?
Du har tegnet før med sikker Haand
Baade ham og hele hans Familie.
Ikke sandt, det er Jeronimus?
Netop saadan gik han over Gaden;
Kun har denne her studeret Jus
Og er nu Borgmester udi Staden.

Ved hans Side gaaer, i Pelsværk svøbt,
Fru Etatsraadinde Magdelone;
Vel at mærke, saadan er hun døbt,
Men hun kalder Magda sig som Kone.
Rund og rød, lidt simpel af Forstand,
Med en Hjemmesmag fra Fadeburet,
Men forresten kry af Stand og Rang,
Straaler hun, som Kjedlen, der er skuret.

Søn og Datter følge med som Tros,
Mindre for at høre end at tale,
Thi de finde begge, mellem os,
Dine Stykker altfor nationale.
Han er nylig gennem Hoffets Dør
Sluppen ind som yngste Dandsejunker,
Thi han har den samme Smag som før,
Gaaer paa Bal, forliver sig og flunker.

Søsteren — ja hun er nok omtrent
Heelt forvandlet, siden du var hjemme;
Hun har „frigjort“ sig og er Student,
Gaaer med klippet Haar og Næseklemme,
Ryger sin Cigar, og ingen let,
Tager mod Borgmestren selv til Orde,
Diskuterer Kvindekjønnets Ret,
Og er dog — i Slægt med Leonore.

Thi hun gemmer, trods sit frie Sprog,
Skjult for Alle under Laas og Lukke,
Et Kapitel af den gamle Bog,
Som faaer unge Hjerter til at sukke.
Det vil sige, uden Metafor,
Hun har mod sin Faders Villie vovet
At forelske sig og blev ifjor
Med en Løitnant hemmelig forlovet.

Som du seer, hvis du har givet Agt
Paa de Typer, der forbi dig skrede,
Staaer den nye Tid endnu i Pagt
Med den Fortid, du har kjendt hernede.
Og hvis Jordens Røst ad Aandens Vei
Klinger gennem Himmel-Telefonen,
Vil du høre selv, at ændret ei
Instrumentet er, men ikkun Tonen.

Alt imens er Folket strømmet til
Og har fyldt Komediehusets Pladser,
Nogle for at see paa Scenens Spil,
Andre for at sees, som Hver det passer.
Rundt omkring i Loger og Parket
Er der fuldt af alle Slags Figurer,
Men trods Klædedragten kjendes let
Hist og her de holbergske Konturer.

Fast som ved en lønlig Attraktion,
Som naar Fluer søge Lysets Flamme,
Har de givet Møde i Person,
Ei blot paa, men foran Scenens Ramme.
Overalt, fra Gulv til Galleri,
Har de samlet sig, for dig at hædre
Og med ubevidst Selvironi
Af sig selv at lee, som deres Fædre.

Næsten Ingen af den hele Kreds,
Som du skildret har, vil her du savne;
Men jeg tænker, du er vel tilfreds
Med at faae Besked om et Par Navne.
Foran, tætved Fru Jeronimus,
Sidder, siirlig klædt og dekoreret,
Hr. Professor Rosiflengius,
Som til Hofpoet er avanceret.

Bagved dem, i nogen Afstand dog,
Nikkende med Smil til alle Sider,
Sees en Mand, som taler mange Sprog
Og med Lethed gennem Verden glider:
Oldfux mener jeg, tilforn bekjendt
For sin Driftighed som Plattenslager,
Nu Commerceraad, Sprit- og Viinagent,
Med et stort, men noget blandet Lager.

Nærmest ham, i Galla, stram og stiv,
Har Major von Thybo sig placeret;
Han gik af før Krigen, og hans Liv
Blev paa den Viis lykkelig salveret.
Nu for Tiden reiser han om Land,
Og som Hader af al Kamp og Kvæstning,
Taler han for Danmarks Neutrumsstand
Og imod vor Hovedstads Befæstning.

Længst tilhøre, hos en samlet Flok
Af politiske, saakaldte Venner,
Sees der Andre af den gamle Stok,
Navnlig Tre, som Gud og Hvermand kjender.
Mester Geert, den snaksomme Barbeer,
Er den ene; han kan holde Tonen
Længst i Thinget, mindst i syv Kvarteer,
Og slaar daglig Skum i Discussionen.

Ved hans Side throner der en Helt
(Thi en Helt er, hvo sig selv kan tvinge):
Exborgmester Hr. von Bremenfeld,
Velbekjendt i Staden som paa Thinge.
Kandestøberi jo drives kan
Overalt, fast uden Forudsætning,
Og for Tiden har den brave Mand
I det Fag en meget stor Forretning.

Men den Tredie? — Du forbauses vel
Ved at høre det og troer mig neppe;
Men betragt ham ret, saa faaer du selv
Syn for Sagn — den Tredie, det er Jeppe.
Jeppe, siger du, han, Hvermands Dreng,
Som blev spottet, hundset og krabasket,
Drukket fuld, lagt i Baronens Seng,
Og tilsidst paa Møddingen i Sjasket!

Netop ham; nu er han Rigsdagsmand,
Har sin Plads i Thinget og Theatret,
Drikker baiersk Øl og Sodavand
Og faaer ei sin Ryg af Nille vatret.
Som bekjendt er Jeppe ikke dum,
Har i mange Ting et sikkert Øie
Og for nogle ogsaa Hjerterum;
Men — Baronens kan han ikke døie.

Og da han, skjøndt godt i Veiret groet,
Dog har nogle Rødder i det Lave,
Er han tidt mistænksom, ja Despot,
Og vil gjerne Herremanden ave.
Hertil kommer medfødt Nag til Rang,
Privilegier, Adelskab med Mere —
Kort og godt, til Tak for sidste Gang
Maa Hr. Nilus Jeppes „Sekt“ probere.

See dig om i Huset, fjernt og nær
Smile fordums Venner dig imøde,
Mænd og Kvinder, ja i Lampeskjær
Selv Komediens obligate „Jøde“.
Endnu gjør han samme Kvalm og Støi
Og har travlt, som Muus i Barselveer,
Men han handler ei med gammelt Tøi,
Kun med nye, udenvælts Ideer.

Dog det bliver seent, op Tæppet gaaer,
Og du har vist seet, hvad du behøved,
Seet, at Tiden i tohundred Aar
Meget vel, men ikke Alt har røvet.
Vil du vide Meer? Om Scenens Røst
Er med din i Samklang og Forening?
Læs den gyldne Skrift: „Ei blot til Lyst“,
Men husk paa, den har en dobbelt Mening.

Alt afhænger af det sidste Ord,
Dette selv af Tidens Smag og Tone;
Har en Mønt først mistet Prægets Spor,
Raabe Nogle Plat og Andre Krone.
Hvem har Ret? Hver af dem tænker Sit,
Og den Stærkeste gaaer af med Seiren;
Jeg for min Deel tænker ogsaa Mit
Om Theatret og din Festdags Feiren.

At du hædres med Musik og Flag,
Med Bekrandsning, Hurraraab og Klappen,
At der tændes Blus fra Husets Tag,
Paa din Festdag, ligened til Trappen —
Det er smukt og godt, men er det nok?
At symbolsk man seer dit støbte Billed,
Klædt i Kjole, med Paryk og Stok,
Udenfor Komediehuset stillet,

Ogsaa det er godt; men bedre dog,
Hvis du selv stod seirende derinde,
Og din djærve Skjemt, dit Kjærnesprog
Kunde Vei til Folkets Hjerter finde.
Allerbedst, ifald din sunde Aand
Kunde frie os fra det Udenlandske,
Lægge fremmed Slibrighed i Baand
Og paa Guldstol løfte høit det Danske.

Sønderlemmet er vort Fædreland,
Magt- og Madstræb fylder Mængdens Tanke,
Men trods Talens Buldren hører man
I det Skjulte Folkehjertet banke.
Heles kan det Skilte dog, alt Had
Smelter jo for Kjærlighedens Flamme;
Samles kan igjen om Disk og Fad
Alle Sønner af den gamle Stamme.

Men har først Letfærdighedens Dunst,
Snigende, som Ormen under Løvet,
Gjennem Ord og Skrift og Scenens Kunst
Trængt sig ind og Sandserne bedøvet:
Langsomt bolne da, som andre Saar,
Ogsaa Samfundslivets dybe Rifter;
Thi kun lidt al Lægedom forslaaer
Mod et usundt Blod og syge Drifter.

Fader Holberg, naar du fra din Plads,
Hvor du sidder trygt, mens Alting vakler,
Vandrer til det himmelske Parnas,
Fulgt af Genier med Stjernefakler,
Mindes da, hvad du har seet og hørt,
Og naar til din Ære Sangen strømmer,
Mens du, af Komediens Muse ført,
Evighedens Nektarbæger tømmer:

Tænk da paa dit Lands og Scenens Trang,
Tænk paa Folket, som forvirret famler,
Bed den Gud, hvis Lyres rene Klang
Rhythmisk ordnende det Spredte samler,
Om at stille med et ædelt Kvad
Denne Vildskabsstorm, som Alt bevæger,
Om at skjænke os en frisk og glad,
Høi og herlig Skjald som Oehlenschläger.

Bed Thalia om en Gang endnu
I vor Nød en Holberg os at sende,
Der kan revse Tidens Brøst som du
Og sit Huulspeil mod dens Daarskab vende;
En, som svarer til vor Sæd og Skik,
En, som heelt og fuldt sin Samtid fatter,
Og paa Livet seer med Menneskeblik,
Mens han leer deraf med Guders Latter.

⁶/₂ 88.

Oehlenschläger.

Jeg synger ei, fordi jeg maa,
Men kun fordi jeg vil,
Den tunge Forskjel er der paa
Mit og min Mesters Spil:
Han, som i Hundredaarets Gry
Med Solbrudsglands imod os skred,
Saa Ewalds høie Stjernery
Fast blegnede derved.

Hans Sang var som et Sprudlevæld,
Der selv sin Vei sig brød,
Jeg drager møisomt min i Kvæld
Med Spand af Brøndens Skjød.
Hans Kvæde steg med Springvandsmagt
Ustandset, frit, mod Himlens Blaa,
Mit pibler draabeviis, forsagt,
Frem under Græs og Straa.

Dog er jeg glad ved Tanken om,
At Draaben er i Slægt
Med hine Bølgers Foraarsflom,
Der svulmede saa kjækt;
Og aldrig glemmer jeg den Stund,
Da undrende, som halvt i Drøm,
Jeg tørstig drak med Barnemund
Nyt Liv af Sangens Strøm.

Hvor var det Væld dog fuldt og skjønt
Og reent som Diamant,
Hvor var det Leie saftiggrønt,
Hvori dets Straaler randt!
Hvor speiled sig, som i et Glar,
I denne friske Digterelv,
Saa strømmende og dog saa klar,
Det store, skyfrie Hvælv!

Og Jorden med sin Blomsterhær
Fra Rose til Viol,
Med tusindfoldigt Farveskjær
I Glands af Himlens Sol;
Med sine Formers Billedsprog,
Forklaret til et Skjønhedsdigt —
Alt speiled sig saa sandt og dog
Saa stort og skjønt og rigt.

Hvor fyldte denne Harpeklang
Mit ungdomsglade Bryst,
Naar som en freidig Seierssang
Den lød fra Kyst til Kyst!
End fryder den min Aftenstund,
Som Hilsen fra en Barndomsven,
Forfrisker Livets tørre Grund
Og gjør mig ung igjen.

Den kvæger, som en ædel Viin
I gyldent Bæger rakt,
Og vækker Drømme, som i Skriin
Forlængst jeg troede lagt.
For dette friske Tonehav
Maae alle Tvivl og Taager flye,
Og er min Tanke tung og lav,
Saa høines den paany.

Hvad er alt Nutids Tankespind,
Ormstukket i sin Rod,
Mod Sundhedsrødmen paa din Kind,
Min ædle Mester god!
Kun som en Høstblomst bleg og mat
Mod Skovens foraarsgrønne Tag,
Kun som en gjennemvaaget Nat
Imod en Solskinsdag.

Sangrige Strøm med hundred Kvad
Som Svaner i dit Skjød,
Hvor er du mig et Sundhedsbad
I disse Tiders Nød!
Saatidt jeg sænker træt min Aand
I dine Bølgers klare Favn,
Jeg føler mig som løst af Baand,
Gjenfødt og uden Savn.

Da stiger der en Takkesang
Fra Hjertet til min Mund,
Men ak, hvor fattig og hvor trang,
Som nu i denne Stund.
Jeg synger ei som Den, der maa,
Men kun som Den, der gjerne vil;
Den tunge Forskjel er der paa
Mit og min Mesters Spil.

Et Besøg.

Jeg sad en Aften ene i min Stue;
Med eet fløi Døren op, og som en Vind
Sprang der et Kvindevæsen ukaldt ind
Og stilled sig i Lys af Lampens Lue.

Ung var hun, men utækkelig at skue,
Med dristigt Blik og nattebleget Kind,
Som Sminken gav et flygtigt Sundhedsskin,
Med Cigaret i Mund og Dreng hue.

Kruushaaret og med blottet Barm bag Blusen,
Hun ligned meest en Kneipesangerinde,
Men selv hun raabte: „Jeg er Fremtidsmusen!“

Om det var sandt, veed ikke jeg; thi førend
Hun Meer fik sagt, ved Armen tog jeg hende
Og kastede den frække Tøs paa Døren.

Ved Hans Brøchners Grav.

Naar nu jeg vil besøge mine Venner,
Maa snart jeg gaae omkring fra Grav til Grav;
En lagde hist, En her sin Vandringsstav
Og drømmer nu den Drøm, som Ingen kjender.
Kun nogle Faa staae ved det store Hav
Og vente, som jeg selv, til Dagen ender;
Naar Bølgeslaget stiger dem til Foden,
Da glider Baaden langsomt ud med Floden.

Her, under denne Høi, som Vintertiden
Har dækket med sit Svaneduun igjen,
Blev lagt i Grav, nu er det længe siden,
Min Ungdoms og min Manddoms bedste Ven;
Trofast og ædel, trodsig kjæk i Striden,
Blød, naar til Fred man rakte Haanden hen,
Høit elskende alt Skjönt i Aandens Have,
Kun Hader af det Usle og det Lave.

Du Ridder uden Frygt, med Vaaben blanke,
Retsindighedens Skjold og Ordets Sværd,
Høibaaren i din Villie som din Færd
Og opad stræbende trods Livets Skranke!
Min tabte Ven, hvis Hjerte meer var værd,
Naar ret man kjendte dig, end selv din Tanke:
Hvor stiger klart, mens Mindets Klokker kime,
Dit Billed for mig frem i denne Time.

Jeg seer dit skønne, tankefulde Blik,
Som, eengang seet, man aldrig kunde glemme,
Jeg seer din Læbes Smil, som kom og gik,
Og hører atter Lyden af din Stemme.
Jeg seer dig, som du treen med gammel Skik
I Stuen ind og sagde: Er du hjemme?
Jeg seer dig, som du var, da unge begge
Vi deelte Sorg og Fryd bag samme Vægge.

Nu er forlængst dit Øie slukt, og Munden
Har tabt sit Smil, nu er du Muld i Muld,
Stavnsbunden til din Grav i Vinterkuld,
Paa Jorden halv forglemt og heelt forsvunden.
Ei spørger Døden, om en Teen er fuld,
Tidt brister Traaden, før den ud er spunden;
Saa gik det dig, nu er bag Kistefjælen
Dit Legem smulret hen — men hvor er Sjælen?

Hvor er den Aand, som i sin svage Bolig
Saa sikker var og stærk bag Pandens Hvælv,
Saa dyb og klar som Strømmen i en Elv,
I Tanken skarp, i Handling fast og rolig?
Er denne Aand, der stræbte her saa trolig
At samle sig til Eenhed i sig selv,
Opløst, som naar en Flod i Havet træder,
Og findes overalt og ingensteder?

Staaer vel dit Ord til Troende, det Ord,
Som, adlet af din Sandhedsstræben, siden
Af Ven og Fjende misbrugt blev i Striden
Og sat som Skueret paa Døgnet's Bord?
Var denne Tro, der udsprang af din Viden,
Som Vindrueranken voxer op af Jord,
Grundfæstet, ei i Tanke blot og Villie,
Men af dit Væsens Dyb skudt frem paa Tillie?

Thi der er Kræfter, som tilbogs ei føres
Og ei er Tanken underlagt, men stamme,
Liig Varmestraaler af en indre Flamme,
Fra Livets Væld, som i det Skjulte røres;
Og der er Røster, som af Ingen høres,
Undtagen Den, hvis Sjæletrang de ramme.
Hvor dybt rodfæstet var dit Viintræes Ranke?
Jeg veed det ei, men har min egen Tanke.

Jeg veed kun, jeg har hørt, mens Natten skred,
Dig sukke smerteligt og stille klage,
Da Sorgens Torn i længst henrundne Dage
Dig såared i din unge Kjærlighed.
Hvem vendte du din Bøn da til, den svage,
Som sagte hviskende fra Læben gled?
Hvem gav dig nyfødt Kraft og Haab, saa trøstet
Du tog de visne Roser selv af Brystet?

Og jeg har meer end een Gang seet, at Øiet
Med Taarer fyldtes, naar ved Aftenrøde
Du over Moderblomstens Grav stod bøiet,
Som gav to Knopper dig og derpaa døde;
Seet dig, med tvende Barnehænder føiet
I dine trygt, hver Dag at give Møde
Her hos den Tabte, med en Mindegave
Af friske Roser fra din egen Have.

Var denne Smertegang kun som de Gamles,
Der steg med fyldte Taareflasker ned
I Columbariet, naar Dagen led,
Og offred uden Tro paa hist at samles?
Thi hvad er Troen paa en Evighed,
Hvor kun i taaget Formløshed der famles?
Stod du i Sorgens Stund paa denne Planke?
Jeg veed det ei, men har min egen Tanke.

Men Eet jeg veed, at hvad du friste maatte
I Livets Vexelspil af Sorg og Lyst,
Saa har jeg aldrig hørt din Læbe spotte
Det Væld, hvoraf en Anden drak sin Trøst.
Og om du ei med egen Fod betraadte
Den Vei, hvor Andre søgte Livets Kyst,
Saa følte du og bøied dig hernelen
For Frelsens store Grundmagt, Kjærligheden.

Det Haandtryk, du mig gav, det faste, ømme,
Da sidste Gang jeg sagde dig Farvel,
Det klare Blik, du sendte mig hiin Kvæld,
Var ei et Udtryk for Opløsningsdrømme,
Men for en Lysning, som af Sol paa Fjeld,
En Mulighed, et Haab bag Dødens Strømme —
Hvorom? Det veed kun Englen, som med Sværdet
Stod taus og ventende ved Hovedgjærdet.

Jeg veed det ei, og jeg vil ikke tale
Som den, der Vished har, hvor kun jeg troer;
Men jeg vil søge op et gammelt Spor
Og skue med dig over Bjerg og Dale
Endnu engang, som da vi fordum foer
Tilfjelds igjennem Fyrreskovens Sale.
Vild gik vi tidt og maatte Veien gjætte,
Men vandt dog frem, thi Sind og Fod var lette.

Det var i Bernerland; vi klavred op
Ved Morgengry ad Fjeldets steile Side.
Sennhytten havde vi forladt itide,
For Dagningen at see fra Bjergets Top.
Da kom vi til en Skraaning under Lide,
Hvor Taager endnu dækked Klippens Krop.
Der deelte Veien sig i tvende Grene,
En af dem jævn, en steil blandt nøgne Stene.

Hvor var den rette Vei? Som hiin Forgrening,
Saa deelte sig i Tvivlens Stund vor Hu.
Jeg peged paa den jævne Sti, men du
Stod stiv og trodsig paa din egen Mening.
Den korte Strid blev afgjort i et Nu,
Thi før det kom imellem os til Ening,
Vendte du dig og gik den Vei, du vilde,
Den steileste, mens jeg endnu stod stille.

Saa skiltes vi; jeg saae dig hurtig stige,
Med let, elastisk Trin og løftet Pande,
Opover, til du svandt bag Klippens Rande.
Da tænkte jeg: Hvorfor skal jeg vel vige?
Og langsomt skred jeg, uden Meer at sige,
Henad den Sti, som jeg holdt for den sande.
Jeg fulgte den saa langt, som Lien hælded,
Og steg saa gennem Skoven op ad Fjeldet.

I Bue slynged sig om Klippebrynet
Den Vei, jeg valgte; den var jævn, men lang,
Og før jeg havde endt min Morgengang,
De første Solblink gennem Skoven lyned.
Omsider naaede jeg den Mærkestang,
Som øverst stod, til Høidetegn for Synet:
Der sad du paa en Steen, af Træthed kuert,
Men lysende af Glæde over Skuet.

Thi Solen svang sig, som en frigjort Aand,
Guldvinget over Jordens Borg og Fæste,
Og Bjergene, de fjerneste og næste,
Stod høitidssmykkede med Rosenbaand.
Da sagde venlig du, med udstrakt Haand:
„Min Vei var streng, din troer jeg var den bedste.
Godt, at vi mødtes dog paa Klippekammen
Og skued dette store Syn tilsammen.“

Saa gik det os paa Fjeldets Tinde hist.
Nu vandre vi igjen, med skilte Kræfter,
Hver ad sin egen Vei en liden Frist,
Du forudgangen er, jeg følger efter.
Men som vi mødtes da, troer jeg forvist,
At naar min Fod ei meer ved Jorden hefter,
Vi mødes skal paa større Bjerges Toppe
Og see et større Syn, naar Sol er oppe.

Realistisk Forklaring.

Naar en Romantiker, som ofte hænd's,
Besværes af poetiske Beklemmelser,
Saa kvæder han om Jordelivets Hemmelser
Og Sjælens mystiske Præexistens.

Vi Realister er sletikke lens
For slige Savn og indvortes Fornemmelser,
Vi fordre kun nøiagtige Bestemmelser.
Jeg selv har tidt, saa sandt jeg hedder Jens,

En Uro følt, som Intet kunde svale,
En Trang til i et evigt Foraars Land
Blandt ranke Palmer mig i Luft at gyng.

Men godt jeg veed, hvorfor de Savn mig tyng:
Det er en Levning fra min Abe-Stand,
Og dunkle Minder om min tabte Hale.

Møllehesten.

Kom, Børn! skal I see den gamle Hest,
Som gaaer rundt, naar Mølleren maler;
Den slider i det, det sølle Bæst,
Fra Morgen til Solen daler.

Kun liden Hvile den Stakkel faaer,
Og knapt er Fo'eret den skaaret,
Saadan har den gaaet i mange Aar
Og taalmodig sin Skjæbne baaret.

Nu er den graa af Alder og Støv,
Halv blind, med Skyklap for Øiet,
Den evige Rumlen har gjort den døv,
Og den luder, med Nakken bøiet.

Hvad troer I vel, Børn, den tænker paa,
Naar saadan den gaaer og gumler?
Paa Kornet, der knuses til Meel og Skraa,
Mens Kværnen bestandig rumler?

Paa sin Aftensmad og sit Hvilestraa
Og paa Nattesøvnen, som vinker?
Jeg troer nu, den tænker paa Himlens Blaa
Og paa Græsset, hvor Duggen blinker.

Thi der har været en Tid engang,
Maa I vide, da ung var Knarken,
Og da den, med flyvende Manke, sprang
Vrinskende henover Marken.

Imellemstunder, naar Møllens Dør
Staaer aaben, for Luft at fange,
Trænger der gjennem det melede Slør
En Duft fra blomstrende Vange.

Og Solen straalet saa lystigt ind,
At hvert et Støvgran maa dandse;
Da seer man stundom det gamle Skind
Ved Døren sukkende standse.

Den vender sit Hoved og skuer bort,
Langtud i Luften, den svale;
Jeg hører den sige: „Det er dog haardt,
Jeg skal gaae herinde og male.

„Udenfor springe de muntre Føl,
Alt som det dem bedst behager,
Herinde kun svirrer det tunge Møl,
Og Bjælken knirker og knager.

„Jeg har dog trolig slidt mine Sko;
Først stod jeg ved Rytteriet,
Saa trak jeg Plov og Harve for to,
Kun om Søndagen var jeg befriet.

„Da fik jeg Lov til at ta'e mig en Luur,
Dog ikke saa synderlig længe,
Thi Mølleren kjørte sig altid en Tour
Hver Festdag, med Piger og Drenge.

„Til sidst, da min Forgænger her var død,
Spændte han mig i Tøiet;
Han mener selv, jeg faaer Naadsensbrød,
Og saa maa jeg vel være nøiet.

„Alting faaer en Ende, hedder det jo,
Men naar — det siger mig Ingen;
Mølleren lader mig liden Ro,
Og Selen gnaver mig Bringen.

„Fik jeg blot Lov engang iblandt
Til at strække mig ret, som jeg vilde,
I Kløvermarken — men det er sandt,
Saa maatte jo Møllen staae stille.

„Nei, jeg maa finde mig i at gaae,
Som jeg pleier, rundt omkring Kværnen,
Og være tilfreds med det tørre Straa,
Mens til Andre jeg knuser Kjærnen.“

„„Siger den det? Kan du høre det, Faer?““
Ja, jeg hører det ganske tydelig;
Engang bliver ogsaa dens Tale klar
For Jer, og dens Stemme lydelig.

„„Hvad hedder den stakkels, gamle Hest?““
Ja, den har saamange Navne,
Alt som det passer i Møllen bedst,
Hvor den er sat til at gavne.

Her kaldes den Et og et Andet hist,
Men dens Lod forandrer sig ikke,
Den dreier sin Kværn fra først til sidst
Og gaaer — indtil den maa ligge.

I træffer den nok igjen, kan I troe,
Den selv eller en af dens Frænder,
Maaskee kan det være, den saa gaaer paa To
Og trækker sit Læs med Hænder.

Møder I saadan en gammel Fyr,
Som efter lidt Solskin længes,
Husk da paa Hesten, det stakkels Dyr,
Som altid i Møllen stænges.

Skjænk ham et venligt Blik og Ord
Og hav ham ikke tilbedste,
Venlighed er baade Solskin og Fo'er
For Mennesker og Mølleheste.

Ved Stranden.

Jeg stod i Kvæld paa den bratte Kyst,
Høit over Skræntens Huling,
Da blæste der op en Storm fra Øst,
En trerebet Mersseilskuling.
Sortblaae Skyer i tætte Lag
Mørknede Luften og Voven,
Mens Lyn og rullende Tordenbrag
Drog med Veiret udover Skoven.

Snart stod Sundet i Kog og Skum,
Og de letbevægede Bølger
Styrtes mod Land med Brøl og Brum
Som en Hjord, der Førerne følger.
De steiled og sank, den ene steg
I sit Løb paa den andens Skulder
Og svulmed og brast i den vilde Leg,
Der lød som en Folkehobs Bulder.

Hoved ved Hoved frem de foer,
Under Fod blev Nølerne traadte,
Som gjaldt det at storme den faste Jord
Med dens Grønsvær og Løvsalsslotte;
At vise Havets utøilede Magt,
De løsbrudte Bølgers Vælde,
Og rive sønder den gamle Pagt
Som en Kjortel, luvslidt af Ælde.

Mod Skrænten de skummende Søer brød,
Een Række efter den anden,
Havet aabned sit skjulte Skjød
Og kasted sit Kryb paa Stranden.
Længe nok lod det, som Træl i Aag,
Sig mellem to Kyster spærre,
Nu vilde det føre et andet Sprog
Og selv være Landets Herre.

Men Landet stod fast, trods Brøl og Larm
Og Stormløb af fraadende Vande,
Havstokken værged det med sin Arm
Og knuste de Stormendes Pande.
Lidt efter lidt blev Kampen mat
Og Bølgernes Røster hæse,
Veiret fordeeltes, og længe før Nat
Hørte Vinden op med at blæse.

Tilsidst det gik, som det altid gaaer,
Naar man blot har Tid til at bie,
Der reiser sig aldrig en Storm saa haard,
Den maa dog til Slutning tie.
Da Solens Skive bag Skoven sank,
Var Vandenæs Oprør stillet,
Og Maanen speilede, gyldenblank,
I det hvilende Hav sit Billed.

Da tænkte jeg i mit stille Sind:
Naar jeg, en Skabning saa liden,
Kan skue med Ro fra Bakkens Tind
Paa Stormen og Bølgestriden,
Hvor rolig maa Han da, som throner hist,
Høit over Lynild og Torden,
See ned paa den usle Kjævl og Tvist,
Som fødes og dør paa Jorden.

Flod og Ebbe.

I Ebbetiden sees der tidt paa Sandet
Et Mylr af Dyr, som Havet lod tilbage,
Skeeløiede Flyndere og Aal blandt andet,
Ja, Rokken selv, den lede Saltvandsdrage.

Krebsdyr og Snegle frem af Tangen rage,
Slimede Gopler bæve, langt fra Vandet,
Blæksprutten sprætter i sin sorte Lage,
Havormen kravler langsomt ind paa Landet.

Det er, som vilde Søens Kryb sig snige
Fra Dybet op til Jordens fagre Sommer;
Dog — Stranden skylles reen, naar Floden kommer.

Det samme Syn kan sees i Aandens Rige:
Naar der er Ebbe, mylrer Tankekrybet;
Men stiger Floden, svinder det i Dybet.

R i i m .

I de moderne Digterconventikler
Har man den Skik — jeg finder den utækkelig —
At hjælpe sig, naar Tanken ei er klækkelig,
Med nyopfundne, sære Riims Vehikler.

Man Versets tomme Skal med Flid fornikler,
Og naar den indre Formning er gebrækkelig,
Saa tænker man, den ydre er tilstrækkelig;
Men Strømpens Huller skjules ei med Svikler.

Nei, Riim skal være simple, fulde, klare,
Som Strængespillet, der en Sang ledsager,
Og ikke selvkjært Øret til sig drager;

Eller som Hammerslag, der klangfuldt svare
Til Tankens Kraft, naar Sjælen staaer i Lue —
Men ikke Bjælder paa en Narrehue.

Retskrivning.

Mit Modersmaal, du gamle Træ, hvis Krone
Gav mangel Sangfugl Læ i Sommerblide,
Hvor smerter det mig, hvad du nu maa lide
For Overlast af Tidens Smag og Tone!

Dit rige Løvværk, danske Musers Throne,
Har hver en driftig Haand nu Lov at slide,
Hver selvbestaltet Gartner troer at vide,
Hvordan din „Vanrøgt“ bedst sig lader sone.

Du, som i Væxt har fulgt Naturens Love,
Nu vil man kviste, klippe og beskjære
Forstmæssig dig, som Ymperne i Skove.

Dit Løv skal tyndes, dine Grenes Former
Udvendig studses efter Nutids Normer;
Monstro du derfor bedre Frugt vil bære?

Kjærlighed til Næsten.

Jeg veed det vel, at man skal elske Næsten,
Ei blot Samaritaneren, som tog
Den Slagne op, men ogsaa dem, der drog
Ham koldt forbi, Leviten selv og Præsten.

Men fordrer Budet, man skal elske Resten,
Jeg mener Røverne, der Manden slog?
Er han min Næste, der min Livsfred vog
Lumsk som en Vært, der myrder Nattegjæsten?

Der er et Nutidskuld af slige Værter,
Som hælde Sandsegift i gyldne Bægre
Og dræbe Tro og Fred i unge Hjerter.

Jeg tør mig ei ved Næste-Navnet vægre;
Men elske dem — nu vel, jeg tilstaaer ærligt,
Det falder mig usigelig besværligt.

Drøm og Handling.

1.

Grib ind i Livet, lyder det i Chor,
Opfyld din Borgerpligt mod Stat og Kirke;
Stik Spaden i den grønne Fremtidsjord
Og hjælp, de stængte Døre op at dirke.

Gaa ei med Slæber i de gamle Spor,
Men træk de nye Støvler paa, som knirke;
Det er ei Tid at drømme nu, min Bro'er,
Nu gjælder det at virke, virke, virke!

Det gjælder om, til fælles Tarv og Redning,
At give Land og Folk en bedre Klædning
I Stedet for den luvslidte, kasseerte.

Tag fat og væv, ei Sangens Silketraade
Og Drømmeflor, det er til liden Baade,
Nei, Livets Vadmestøi, det graameleerte.

2.

Jeg hører Raabet udenom mig vel
Og vilde gjerne følge, om jeg kunde;
Men før det lyder indeni mig selv,
Magtløst det er, kom det fra tusind Munde.

Skal jeg i Livet gribe ind med Held,
Maa det først gribe mig i Sjælens Grunde;
En Daad, som øves uden dette Skjel,
Er selv ei Andet end en Drøm i Blunde.

Væv I det Stof, hvortil Jer Driften kalder,
Jeg virker mit, imedens Løvet falder,
Tiden vil vise, hvis der var det rette.

Jeg sidder rolig ved min Kildes Strømme
Og væver mig af Tanker og af Drømme
En Dragt for Livet — om end ei for dette.

Liljerne, som spinde.

Siig, fagre Jomfrulilie, hvad jeg tør
Herefter kalde dig i mine Sange.
Du vil ei ligne Liljerne paa Vange,
Hvis Klædning Salomos til Skamme gjør.

Thi Lilien spinder ikke, som den bør,
Og væver ei, den er en stakkels Fange,
Hvis stille Skjønhed vel har frydet Mange,
Men som maa vige nu for Hamp og Hør.

Du derimod vil spinde af al Magt
Og væve med paa Livets ydre Dragt
Med Liliehænder, smaa, men ufortrødne.

Nu, hver sin Lyst! Jeg vil dig ikke krænke,
Men ved din Travlhed maa jeg stundom tænke
Paa Skriftens Ord, at Eet er det Fornødne.

29/2 88.

Legeme og Skygge.

1.

At Skyggen følger Legmet, har man seet
Saa tidt, at man er sikker i det Stykke;
Den Ting er klar, usikkert er kun Eet:
Hvad der er Legemet og hvad dets Skygge.

Hvormangen Hofmand, Redaktør, Poet,
Minister, Rigsdagsmand, som troer at smykke
Sin Stilling her i Livet, bliver Beet,
Naar Dagens Sol ei skinner paa hans Lykke.

Thi han er selv kun Skyggen af sin Stilling,
Og den det Legeme, der Skyggen kaster.
Naar derfor Solen bort fra Himlen haster,

Er al hans Herlighed ei værd en Skilling;
Folk tog ham for et Legem før, nu seer de,
At han var kun en Skygge, og saa leer de.

2.

En Mand skal prøves paa en Graaveirsdag,
Naar ingen Plet paa Himlens Hvælving blaaner,
Og intet Solskins optiske Bedrag
Forvexler ham med Skyggen, som han laaner.

Naar tætte Skyer hænge tungt i Lag
Og foran ham og bagved Luften graaner,
Mens Tordnen ruller fjernt, som Trommeslag,
Og varsler om den Kamp, der Ingen skaaner.

Da vil det vise sig, om Mandens Kald
Er med hans indre Væsen i Forening,
Og ei et Skyggespil foruden Mening;

Om han kan vandre rolig, som han skal,
Selvlysende, sin mørke Vei og være
Sin Gjernings Sjæl, ei Skyggen af dens Ære.

Ungdomsminder.

1.

Forleden paa en sneebedækket Mark,
Hvor Vinden suste koldt langs Gjærdets Stene,
Traf jeg den gamle Tid; han gik alene,
Med raske Skridt, den alderstegne Knark.

Hvorhen saa hastig? spurgte jeg. Med Spark
Han gjorde Saalerne for Sneen rene
Og svared: „Bort fra disse nøgne Grene;
Jeg fryser her, som Vandet i en Park.

„Skal dette kaldes Foraar? Kan man elske
En Jord saa blomsterløs og kold som denne,
Hvor Sneen fyger Alting overende,

„Og Vaarens Vinde gjør sig reent rebelske?
Kom, gamle Digter! tag mig under Armen,
Og lad os drage bort til Sommervarmen.“

2.

Hvor findes den? — „Hist bag det store Hav,
Hvori sig Evighedens Stjerner speile.“

Tak, jeg vil heller vente med at seile,
Man kommer altid tidsnok i sin Grav.

Nei, følg du mig! Min Hytte, luun og lav,
Er ei saa fjern og lettere at peile.
Træd indenfor! Jeg skulde meget feile,
Om den os ei en Eftersommer gav.

Som sagt, saa gjort. Ved Arnen tog vi Sæde,
Og mens til Glød han pusted op dens Aske,
Hented fra Kjældren jeg en støvet Flaske.

Snart gik det, som jeg spaaede, til min Glæde;
Thi alt som Vinen varmed vore Kinder,
Blev Hjertet sommervarmt af Ungdomsminder.

Under Egetræet.

Der staaer en løvrig Eg, ei alderssvag,
Men dog tilaars, i Krattet hist ved Søen;
Solsort og Drossel kvidre fra dens Tag,
Og mellem Siv og Rør smaaklukker Frøen.

Tidt har jeg seet en Baad med sagte Slag
Ved Egens Rod landsætte To paa Øen,
Der vilde drømme hen en Sommerdag
Paa gammel Viis, som Ridderen og Møen.

Livsfriske Træ, o kunde jeg, som du,
I Kvæld gjenlyde af de samme Sange,
Der lød i Gry, da Sol steg over Vange!

Kunde jeg lytte, som du lytter nu,
Til Elskovs Foraarsrøst, og mens jeg ældes,
Forblive ung som du — indtil jeg fældes!

EFTERSKRIFT.

Idet jeg ved at udgive disse Digte opfylder et af min afdøde, gamle Vens sidste Ønsker, er det kun med nogen Selvovervindelse, at jeg ved denne Tilføielse blander mine Ord med hans, som ikke trænge til at udsmykkes. Alligevel er denne Samlings Hovedbestanddeel et enestaaende Stykke Production, hvis Tilblivelseshistorie formeentlig har Interesse nok til at meddeles, idet den føier Træk, der ikke bør fattes, til det Billede af Digteren, som fra nu er vor Literaturs Eiendom.

Da jeg i April d. A. gjensaae Molbech paa Kommunehospital, hvor han under Trykket af de tiltagende Lidelser havde lagt sig ind for at gennemgaae en Kur, sagde han til mig: „Hvad der gjør mig meest ondt, er, at jeg er bleven afbrudt i at skrive — ikke nogle Digte, men en Digtsamling; siden min Ungdom har jeg ikke skrevet saaledes; men ikke Halvdelen af, hvad jeg har i Hovedet, er kommet paa Papiret, og mens jeg ligger her, gaaer maaskee Oplagtheden igjen bort.“ Endnu anede dengang neppe nogen Anden end hans Læge, at Sygdommen allerede var haabløs og vidt fremskreden. Smerterne toge imidlertid til og Kræfterne svandt; hans Tilstand blev ham selv efterhaanden klar; og da jeg efter en kort Fraværelse i Pintsedagene vendte tilbage til Byen, var han ikke mere blandt de Levende.

II

Det var med veemodige Følelser, at jeg fra hans Nærmeste modtog den lille Pakke af løse Blade, der under hans Sygdom havde ligget paa Bordet ved hans Side, og hvoraf det Færdige udgjorde det her Udgivne; i min Glæde over det Nye og Skjønne blandede sig Sorg over det Meget, der for os øiensynlig var gaaet tabt, idet mangfoldige Tanker fandtes henstrøede i en Form, som Ingen uden han selv kunde benytte. I Modsætning til alle andre Digtere, jeg har kjendt, som meer eller mindre digte paa Papiret, besad Molbech en næsten ufattelig Evne til at gjøre et Arbeide, hvadenten det var et Drama eller et lyrisk Digt, til en vis Grad færdigt i Hovedet uden at nedskrive en Linie deraf; noterede han desuagtet Noget, var det i en Form, som mere lignede en Mnemonikers Optegnelser end en Digtters Skizze. Og dette hang atter sammen med en dybere liggende Charakteereiendommelighed. Ikke blot var der noget Storladent, Eensomt ved hans Personlighed, der gjorde ham ligegyldig for Omverdenens Anerkjendelse eller Mangel derpaa, og som tilfredsstilledes ved denne Maade at digte paa; men dertil kom en Ligegyldighed af anden Art. De Enkelte, hvis hele Væsen er gennemtrængt af Poesi, der som en stadigt brændende Lampe giver sit Skjær til hele deres aandelige Liv, ere oftest mere tilbøielige til at ødsle med Tanker end de ringere Udstyrede, hos hvem Lampen kun momentant tændes for atter at slukkes, og som derfor omhyggeligt vaage over ethvert Motiv. Af den Grund blive de Sidste stundom i reent udvortes Forstand større Digtere, medens de Første yde det største personlige Udbytte; hvad dette angaaer, vil Molbech særligt være de Faa, som stode ham nær, uforglemmelig. For en Deel var imidlertid denne hans Ulyst til at skrive i de senere Aar bleven ham til en Vane, der tyngede ham selv; noget forøgedes den tilsidst ved nervøse Hovedsmerter, der en Tidlang heelt umuliggjorde ham Arbeidet, indtil alligevel Tankernes opstemmede Flod endnu engang gjennebrød alle Hindringer.

Af hans Digtning har ikke Lidet gennem mundtlig Meddelelse været mig bekjendt hele Aar før det blev nedskrevet; det gjælder ogsaa om Adskilligt af det, jeg fandt efterladt i Manuscript med Datum

III

fra den allernyeste Tid. Det Særtræk, som jeg her har meddeelt, forklarer ogsaa, hvad der ellers kunde synes et Slags Falsum, at nemlig Digtet „Paa Holbergs Jubilæumsdag“ er dateret $\frac{6}{2}$ 88; thi først da er det skrevet ned. Til ikke at fordølge denne Datum har jeg havt en bestemt Grund.

Havde Forfatteren selv faaet Tid til at ordne Samlingen, vilde han sikkert have gjort det paa en heelt anden Maade, end jeg har gjort, ligesom den ogsaa sikkert, hvis endnu nogle Maaneders Frist var bleven ham forundt, vilde være bleven forøget med mangt et Digt, som nu er uigjenkaldelig tabt. Ikke Lidet af det tilsyneladende Færdige vilde have faaet en anden Skikkelse; en Kjender vil hist og her see, at Mesterens sidste Haand ikke er lagt paa Værket*), og om adskillige af Digtene udtalte han selv den Hensigt at omarbeide dem heelt. Ved dette kan imidlertid ingen fremmed Haand røre, og overhovedet maa Opgaven som Udgiver for mig nødvendigt stille sig anderledes, end den vilde have gjort for ham selv. Jeg har anseet det for rigtigt med Tilsidesættelse af andre Hensyn at ordne Samlingen chronologisk med vedføiet Datering**); thi den Documentation, som heri indeholdes, føier ikke blot et betydningsfuldt Træk til hans kjendte Digterphysiognomi, men kaster et Lys tilbage over den, som det synes, uudtømmelige Rigdom paa Tanker og Phantasi, som kun en fortrolig Kreds har kjendt, og som tildeels, uaabnet for den store Verden er gaaet tabt. Man vil nemlig see, at der med det Digt, som er dateret $\frac{19}{12}$ 87, begynder en Productionsperiode, der fortsætter sig uafbrudt, indtil den ophører i Begyndelsen af Marts, og hvis Strøm indtil dette Tidspunkt, langt fra at svækkes, ikkun synes at voxe i Styrke. Har nu end denne under andre Omstændigheder næsten overmenneskelige Production, der

*) Mærk f. Ex. S. 111, Lin. 5 og 7, hvor Rimet fattes. Strophen øverst S. 116 var indesluttet i kritiske Klammer med vedføiet Spørgsmaalstegn; jeg har medtaget den paa eget Ansvar.

**) Kun ved Prologen, i hvis Placering jeg har taget Forfatterens bestemt udtalte Hensigt tilføje, er jeg fraveget denne Plan.

IV

har frembragt ikke faa af denne Samlings ypperste Perler, tildeels sin Forklaring i, at Saameget alt laa færdigt i Digterens Hoved, saa er der dog paa den anden Side overordentlig Meget i den, som skyldes det Øieblik, hvori det er skrevet ned. Thi saa usædvanlig end Molbechs Evne var til i Hovedet at fastholde og gennemføre Tegningen i et Digt, — og denne Evne er det ogsaa, der overalt lægger sig for Dagen i Grundtankens fuldendte Afrunding og Beherskelse, — saa kunne Farverne i Billedet dog altid først tilføies i det Øieblik, da det ved at nedskrives bringes i sin endelige Form. Ingen, der gennemlæser dette Afsnit, vil kunne undlade at blive slaaet af Rigdommen i dette Skjønhedsvæld, af Phantasiers ungdomsfriske Frodighed i disse Digte, der ere skrevne med Døden i Hjertet og tidt med Dødstanken for Øie. Paa ham selv vil Enhver, hvis Sind er aabent for de Følelser, som fyldte hans, kunne anvende Slutningen af den skønne Sonet „Under Egetræet“, de sidste rimede Linier, der findes fra hans Haand:

„Livsfriske Træ, o kunde jeg, som du,
I Kvæld gjenlyde af de samme Sange,
Som lød i Gry, da Sol steg over Vange!“

November 1888.

Ernst v. d. Recke.

Joh. Olsen Bogbinder
KJØBENHAVN.

